

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V aprtil preložen mesec . . . 1.80
Sobotna izdaja:
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenom delu in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Cesarjeva zahvala.

Dunaj, 12. maja. (Kor. ur.) »Wiener Zeitung« objavlja sledeče cesarjevo lastno-ročno pismo:

Ljubi grof Clam-Martinić!
Tretjo zimsko vojno z vsemi njenimi trdotami smo prestali, če bo tudi trajalo še več mesecev predno bo kal setvi nam rodila sad, smemo vsejedno pričakovati, da nam bo pomlad znatno olajšala preživljanje. Do tedaj je treba, da vzdržimo in to se nam bo tudi, v kljub velikemu pomanjkanju posrečilo.

V teh težkih časih se čutim dolžnega, da povem mojim ljubljnim narodom, kako globoko mi sega njihovo trpljenje v srce in da čutim najtoplejšo zahvalo za njihovo požrtvovalnost in potrpljenje, s katerim prenašajo vse težave vojne. In hvaležno priznavam to, kar je ljudstvo storilo z obudovanjem vrednim naporom vseh duševnih in telesnih sil v teh resnih dneh: delo poljedelca, industrijskega in obrtnega delavca, rudarja, sploh vseh onih hrabrih in vztrajnih borilcev celokupnega gospodarskega življenja, ki so se skazali vredne za obstoj naše domovine in za čast borečih se junakov.

Povdarjati moram z vso hvaležnosjo tudi vzorno delovanje naših patrijotičnih žensk, ki so si v teh težkih časih s svojo vztrajnostjo, gospodarsko pridnostjo in dejansko ljubeznijo do bližnjega za vedno zagotovile priznanje domovine.

Od njih vseh pričakujem, da bodo razumeli veliki čas, ki kliče močno vse roke na delo, in da bodo tudi nadalje vse kar je v njihovi moči storili. Za njih vse prosim, zaupno gledajoč v bodočnost, bogatega blagoslova božjega. Naj bi jih trdno zaupanje in skorajšnje lepše dni spremljalo pri nadaljnjem delu, posvečenem celokupnosti domovine.

To Vam naročam, da sporočite ljudstvu.

Laksenburg, dne 8. maja 1917.
Clam-Martinić l. r. Karel l. r.

Notranja politika.

Kriza v poljskem kolu.

Kakor poroča »Neue Freie Presse« se glasi najznačilnejši stavek v pismu dr. Glabinskega predsedniku poljskega kola: »Ker nam je na zadnjem posvetovanju sporočil grof Czernin, da je celokupno poljsko vprašanje zopet na dnevnem redu in da obstoje različne možnosti rešitve tega vprašanja, je naša dolžnost, da nastopamo v smislu želji in zahtev poljskega naroda in da za sedaj ne odločujemo o odcepitvi Gali-

cije, posebno z ozirom na dejstvo, da ostane poleg Galicije tudi vprašanje poljske Šlezije odprto. In rešitve tega vprašanja ne moremo prepustiti nemškemu nasilju.« —

Enketa o jugoslovanskem vprašanju na Dunaju.

Na inicijativo izdajatelja »Armee-Zeitung« Danzerja se vrši dne 19. t. m. v dvorani avstrijske politične družbe na Dunaju enketa o jugoslovanskem vprašanju. In sicer to pot v večjem slogu. Udeležbo so napovedali razni jugoslovanski politiki.

Iz nemškega državnega zbora.

Berlin, 11. maja. (K. u.) V državni zbornici je podal državni tajnik Zimmermann izjavo glede angleškega obrekovanja, da jemlje nemška vlada mast iz trupel mrtvih vojakov. Povdarjal je, da je posamezno časopisje celo v sovražnem inozemstvu preklicalo to vest kot neresnično, toda nezaslišano je, da je nedavno v angleški spodnji zbornici zastopnik vlade naglašal, da ta vest ni povsem neverjetna. (Klici ogorčenja.) S takim postopanjem, z lažjo in častikrajo se sodi angleška vlada sama.

Zbornica je nato nadaljevala debato o vprašanju prehrane.

Ustavni odsek zbornice je zaključil začasno svoja posvetovanja. Sestal se bo zopet tik pred prihodnjim zasedanjem zbornice.

Ministerijalni ravnatelj Lewald je izjavil, da ni v navadi, da bi se vlada izjavila nasproti sklepom posameznih odsekov, ampak le nasproti sklepu zbornice. Ta vprašanja so tako važna in zapletena, da jih bodo morale posebno posamezne zvezne države preučiti in zato ne bo mogla vlada v kratkem času zavzeti nasproti njim stališča.

Lloyd George o vojski.

London, 10. maja. (K. u.) Reuter: Lloyd George je v tajni seji poročal o notranjem položaju Avstrije in Nemčije, ki je, kar tiče rezerv, neugodnejši kakor v Angliji. Skliceval se je na angleške in na francoske poveljnike, ki so vsi z uspehi zadnjih vojaških operacij na zahodnem bojišču zelo zadovoljni. Rekel je, da bodo dobili še več rezerv. O podmorski vojski je poročal o mesečnih izgubah od avgusta in je vzpodbujajoče opisoval način boja proti podmorskim čolnom.

Glede na prehrano je rekel, da če se bo varčevalo in več proizvajalo, se ni treba bati izstradanja in da bo Anglija leta 1918 sama pokrila, kar bo potrebovala.

Ponavljal vojnih smotrov ni, češ da so znani in da se niso izpremenili.

Asquith je pritrjeval Lloydju Georgeju, grajal je pa tajno sejo, češ da bi se bilo lahko v javni seji skoraj vse povedalo. Končno je zahteval, naj se večina govora objavi.

Goriška v vojni.

Novice iz Komna.

G. Vinko Jazbec, komenski župan, je obiskal dne 2. in 3. maja vse vasi svoje občine in si je po večini ogledal vse hiše. Skozi izpražnjeno Gabrovico je šel v Tomačevico. Tu je prilično polovica polja obdelanega in posejanega, trte so obrezane in ponekod tudi okopane. Hišni vrtovi pa so zapuščeni. Lesu pri trtah ni več. Od granat ni nikakih poškodb na poslopjih. Posut je samo hlev Al. Verč in hiša Mržkova.

V Malém dolu je manj obdelanega. Najboljše njive in vinogradi tik vasi v nizini so zapuščeni. Trte brez kolov so obrezane. Stanovanja so v slabšem stanu kakor v Tomačevici.

Divčji pri Komnu že prej niso delali parade Komnu. Zdej so še bolj zdelani in zapuščeni. Granate so razbile Packatinovo hišo. Trte so sicer obrezane, a po zapuščenem polju od Device Marije Oberšlanske do Komna so se tupa tam pasli konji. — Stibiljev konec Komna izgleda slabše, kakor hiše ob glavnih cestah. Polje, vrtovi in vinogradi pod cesto proti Volčjemgradu so prav skrbno in lepo obdelani in zasejani z različno zelenjajo, ovsem, koruzo, krompirjem itd. Tamošnjemu vojaškemu poveljstvu gre vsa čast in hvala, da je polje kar ga je obdelanega, v dobrem stanu. Hiše ob glavnih cestah so take, kakor smo jih pustili. Boljše pohištvo, ki je ostalo po raznih hišah, je zdaj shranjeno v poslopiju P. Živca. Zadata so, kakor je že znano vsem Komencem, sledeča poslopja: pošta, prodajalna Mrcina — Volčič je pogorela, mlin je dobil par lukenj na streho, kolarjev hlev in Žužkova hiša. — Cerkev in šola so v najlepšem redu. Res bi bila škoda, da bi tako krasna cerkev z bogatimi oltarji postala žrtev granat.

V Preserjah je zadata in posuta hiša št. 4. Drugod je žalost in puščoba. Polje je malo obdelano. Trte so obrezane.

V Svetem so obdelane le nekatere njive blizu hiš, kjer je posejana zelenjad in druga drobnarija. Trte so obrezane. Vse drugo delo čaka Svečane, da pridejo domov. Prazne hiše so po večini še v dobrem stanu. Zadedi in porušeni sta hiši št. 49 in in 51. Samo zadedi in deloma poškodovane so hiše. štedenji št. 21, Zvanova kuhinja in še dve hiši pri Jaščih. Cerkev sv. Tihna

služ. še vedno istemu namenu, kakor je služila celo italijansko vojsko in k. sv. Tihu se zdaj ozirajo s prosečimi očmi ranjenci, hrabri branitelji naše domovine, namesto deklet, ki so v prejšnjih časih tamka iskale in prosile ženinov. Spomenik na vojaškem pokopališču je dovršen in lepo izgleda v sredi novih grobov.

Na Volčjemgradu ni še znakov laških granat. Tu je polje skoro vse obdelano in posejano. Hiše so sicer zapuščene, vendar še v dobrem stanu. Cerkev služi za lazaret. Po vseh teh vaseh ni najti v kletih nobene vinske posode. Če bo še dolgo trajala vojna, bodo postale tudi trte žrtev vojske. In na splošno se lahko trdi, da so ostale lepe hiše še vedno v dobrem stanu; uboge hiše so pa zdaj še bolj uboge in zapuščene ko prej.

Pisma iz Italije.

Marija Jug iz Doblarja 2, občina Ročinj pri Kanalu, se je te dni oglasila po preteku 14 mesecev. Internirana je s cele svojo družino v Diana Marina. Piše, da se vsi zdravi in živi. Želi zvedeti za svojega moža Matija Jug, ki se menda nahaja pri rekem vojaškem delavskem oddelku v Pulju. Pravi, da ne dobi ne od njega ne od sorodnikov nikakega poročila. Želi tudi zvedeti za svoje stariše in sestre, ki so bili ali so še doma na Banjšicah pri Kanalu. Omenja, da je tam interniranih več Slovencev. Pri njej stanuje njena svakinja Alojzija. Pozdravlja vse znance. Dopsnica je datirana 3. marca, naslovljena na njene svaka Fr. Donata Jug, frančiškana na Brezjah. Ker ta ne ve za naslov prizadetih, zato bodi to tu objavljeno. Naslov: Maria Jug, profuga, Diana Marina, Porta Maurizia, Liguria, Italia.

Ista se je zopet oglasila z dopisnico datirano 1. aprila, na Brezje došlo 1. maja. Toži, da ne prejme nobenega pisma, nobene karte.

Marija Malnič iz Ročinja poizveduje po svojem bratu Andreju in Jožetu Malnič. Internirana je v Cordenons. Tam je tudi več domačinov iz Ročinja in Srednjega. Med njimi tudi širokarji (Andrej in Katarina Kragelj), ki so še vsi zdravi ter želijo kakekga sporočila od sorodnikov. Naslov: Maria Malnič, profuga, Cordenons, Pordenone ricovero. Italia.

Boji na morju.

Zopet 17 ladij potopljenih.

Berlin, 11. maja. Uradno: Naši podmorski čolnici so zopet potopili 8 parnikov, 4 jadrnice in 6 ribiških ladij. Med njimi so bili potopljeni 3 parniki in 3 jadrnice v Angleškem Kanalu.

LISTEK.

Mali.

Slika s fronte.

Streliki jarki približno 600 korakov od sovražnikovih oddaljeni. Vsak vojak na svojem mestu. Sovražne krogle pušk, topov in min frče gosto in skoro neprenehoma. Nepredvidnež, koji se iz jarka malo več pokaže kot je treba, pade kmalu, v glavo zadet, nazaj. Izza jarkov hoditi je nemogoče, ker sovražnik vse vidi.

Vizitiram jarke, bodrim vojake, štejem municijo, dajem razna navodila. Sovražnika opazujoč vroči mi vojak pismo. »Beritel« je edino, kar spregovori in že strelja dalje. Berem: »Dragi brat! Zdravje matere je vedno slabše. Vsak trenutek se bojim katastrofe. 22 mesecev si že na fronti. Če mogoče, pridi hitro. Včeraj sem dobila obvestilo, da je oče padel in da je v . . . pokopan. Materi tega ne povem . . .« Oglemam si vojaka. Najboljši in najzanesljivejši od celega oddelka. Grem k telefonu, da tem potom pri predstojnem poveljstvu prosim za dopust. Do bližnje železnične postaje je 6 ur hoda, lahko se še danes odpelje. Pozvonim, zatrobim, pritiskam na aparat — nobenega odgovora. Zveza je prestrelje-

na! Stopim nazaj k vojaku, ter mu to povem. Pristavam še, da v tem strašnem ognju pač nikdo do zapovedništva ne more. »Ce mi dovolite, grem jaz. Rad bi še videl mater živo.« Pa pojdi, če že na vsak način hočeš, mu rečem, in če dobiš od zapovedništva dopust, jo mahni kar na štacijo. Srečna ti pot!

Odšel je. Gledal sem za njim in občudoval njega ginljivo ljubezen do matere. Streljanje ni prav nič ponehalo! — — — 9 ura zvečer.

Ni ga bilo nazaj, toraj je dobil dopust in se odpeljal! . . .

11. ura zvečer.

Streljanje je potihnilo, noč nastala, mesec sveti. Vse je tiho, le sem ter tje se sliši strel vojakov-čuvajev. Zapustil sem tesno kolibo v jarku ter šel na cesto na sveži zrak. Nedaleč od jarka opazim na cesti nekaj temnega. Stopim blizu — vojak leži nepremakljivo. Zila mi pove, da srce ne bije več. Mrtev je, mrzel, strašno mrzel. Z električno svetilko posvetim v obraz, on je, vojak, koji je hotel iti na smrtno posteljo matere. Zaded je v glavo. Ustna so odprta, kot da je v trenutku smrti izgovoril besedo: Mati!

Še isto noč smo ga pokopali. Sestri njegovi pa sem pisal: »Na potu k umirajoči materi je sovražna krogla usmrtila Vašega brata včeraj med 9. in 10. uro dopoldne. Pokopan je na grobišču . . . pod šte-

vilko . . . Bil je dika oddelka, njega izgubo vsi obžalujemo.«

10 dni pozneje.

Pismo sestre meni: . . . Hvala za poročilo. Iste ure in istega dne kot brat se je tudi mati preselila v večnost . . .«

Srečna mati, da ti ni treba oplakati tako dobrega in tako ljubečega te sina!

Cerkveni koncert v ljubljanski frančiškanski cerkvi dne 7. maja.

Ker ni »Slovenec« o cerkvenem koncertu v tukajšnji frančiškanski cerkvi še nič poročal, si usojam priveditve na tem mestu vsaj na kratko spomniti. Daljše poročilo prineseta itak »Cerkveni Glasbenik« in »Dom in Svet«. Beethovnova maša v C-duru za soli, mešani zbor, orkester in orglje se je v cerkvenem koncertu pod vodstvom vodja frančiškanskega kora g. konz. svetnika P. Hug. Sattnerja zelo dostojno izvedla in je imelo občinstvo izredno lep užitek. Izvajana skladba je prva izmed dveh od Beethovna zloženih latinskih maš; je manjša kot Missa solemnis v D-duru in stoji še močno pod vplivom Jožefa Haydna. Posamni deli so markantni, deloma precej mirni, tučtam celo preprosto navni (Kyrie, Sanctus, Benedictus),

drugi zopet kar moč hrupni, pompozni, dramatično zasnovani (Gloria, Credo, Agnus). Vobče je ta mašna skladba bolj posvetnega, koncertnega kot pa strogo liturgičnega značaja. Za liturgijo tudi po svoji dolžini ni prikladna. Njeno izvajanje pri koncertu je trajalo skoro pet četrt ure.

Frančiškanski pevski zbor je svojo ne-lahko nalogo izvršil vse hvale in priznanja vredno. Glasovi so bili med seboj v pravilnem razmerju in so tvorili lepo zaokroženo celoto. Solisti, člani zbora, so izvedine ugajali. Sopran gđe. Vrhunčeve je izdaten, prožen; v zmernih višinah je semtertja kaj lepo zažarel. Altistinji, gospa Sever-Cepuder in gđc. Sadar sta bili, dasi po glasovni barvi različni, vobče prav dobri; prednost pa bi dal vendarle gđc. Sadarjevi. Tenor g. prof. Robida se je v zadnjem času morda nekoliko ublažil in izpopolnil, četudi se v višjih nastavkih ne more popolnoma ogniti neki trdoti in ostrini. Basist g. dr. Cepuder pa po mojem mnenju za solista ni bil srečno odbran. To partitjo bi bil pač moral peti pevec z bolj donečim, vsebinsko bolj izdatnim in barveno bolj izrazitim glasom. Orkester, kolikor ga je bilo na razpolago, je bil dober in se je z orgljami na katere je spretno igral gospod prof. Vedral, stapljal v dokaj homogeno enoto. Za lepo priveditev smo g. dirigentu P. H. Sattnerju odkritosrečno hvaležni.

Boj na morju. Ena angleška rušilka potopljena.

Berlin, 11. maja. Uradno:

Nemške lahke bojne sile, ki so prodrle do Hoofaena, so zapadle 10. maja ob 5. uri 40 minut dopoldne vzhodno svetilnika Noordhinder sovražne bojne sile: tri moderne male križarke in 4 rušilce. Razvil se je pred vsem boj iz daljave v smeri flandrijska obal-Thorndon. Pri Thorndonu so se držale sovražne križarke. Naše bojne sile so zato omejele svojo brzino. Da se jim je sovražnik približal. Ko se je boj razvijal dalje, je, kakor se zdi, počil na rušilcu sovražne črte vsled naših topovskih krogelj kotel. Poškodovani rušilec se je nagnil na stran in se kmalu na to potopil, kar smo doznali z nezgodnim opazovanjem. Naše bojne ladje so na to popustile sovražne rušilce, ki so se obrnili in so hitele z največjo hitrostjo proti svojim deleč od njih se nahajajočim križarkam in so končno prenehale streljati, ko niso na severu sovražnika več videli. Na naši strani nobenih poškodb ni izgub.

Dne 10. maja so sovražni letalci večkrat napadli Zeebrugge in Brugge. Našteli smo 60 bomb, ki so jih bili vrgli. Vojaške škode ni.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Boj podmorskega čolna z oboroženimi ladjanami.

Berlin, 11. maja. Wolff javlja: V zaprtem morju pri Biscayi je dne 4. t. m. zagledal naš podmorski čoln 25 morskih milj od Bayonne 6 ribiških parnikov, ki so vozili proti severu; parnik na levem krilu je razvil špansko zastavo, znak nevtralec. Poveljnik podmorskega čolna je mislil, da so parniki pomotoma zavozili v zaprto morje. Zapovedal jim je, da naj se ustavijo, a ubogali niso; del ribiških parnikov se je obrnilo od podmorskega čolna proč, drugi del je poizkušal pobegniti. Ko je podmorski čoln enemu parniku zastavil pot in ustrelil, da ga posvari, so pričeli trije parniki streljati nanj. Vnel se je boj, v katerem je podmorski čoln s topovi uničil en parnik, tri pa premagal; pozneje so jih razstrelili. Podmorski čoln je zaplenil dva francoska 35 cm topova. Dva parnika sta ušla.

Dizen čin nemškega podmorskega čolna.

Amsterdam, 11. maja. Poročevalec »Handelsblada« v Ymuidnu poroča, da je vdril nek podmorski čoln minuli teden kot ribiška ladja v neko škotsko pristanišče na vzhodni obali in da je tam potopil parnik »Gerda« in še neko drugo ladjo.

Lord Curzon o stanju mornarice.

London, 10. maja. (K. u.) V gosposki zbornici je lord Curzon izjavil: Anglija je štela 13. junija 1916 približno 3900 ladij, ki so obsegale nad 1600 ton; skupno 16 milijonov 900.000 ton; marca 1917 pa 3500 ladij in 16.000.000 tonami. Vlada se poslužuje najbolj drastičnih sredstev, da si preskrbi prostor ladij, a misliti, da bo angleška vojna mornarica po vojski večja kakor vojne mornarice vseh narodov, je vzor, ki se ni uresničil pred vojsko in se tudi ne bo zdaj in ne v bodočnosti.

Delovanje letalcev ob Soči.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 11. maja. Uradno:

Ob spodnji Soči so na obeh straneh letalci živahno letali.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

10. maja. V dolinah Ledro in Adize je sovražnik v noči od 8. na 9. po artiljerijski pripravi napravil male napade na pobočja Cima d' Odro, za Casino in proti Sano, zahodno od Mori. Bil je odbit, predno je prišel do naših črt. Male oddelke, ki so vdrli v našo izpostavljenost postojanko pri Sano, smo s protinapadom takoj zopet pregnali. Včeraj ob celi fronti običajno delovanje artiljerije in min, ki je bilo v odseku pri Plaveh, pri Gorici in na Krasu živahnejše. Minulo noč so sovražni letalci metali bombe na nekatere kraje ob spodnji Soči in na okolico Krmina. V Romansu je bila zadeta naša vojna bolnica. Osem oseb je ubitih. V Albaniji so sovražni letalci poizkušali napad na naše ozemlje. Posrečilo se jim je vreči nekaj bomb, ki pa niso povzročile niti žrtev niti škode. Sovražne letalce je pregnal ogenj naših baterij.

Letalski uspehi na Primorskem.

Dunaj, 11. maja. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Na južozapadni fronti je letalsko delovanje postalo zadnji teden živahnejše. Dne 3. maja je med našim letalom z nadporočnikom Maksom Bednarzikom kot opazovalcem in desetnikom Otomom Spenn kot pilotom in med sovražnim Farmanom prišlo do zračnega boja in je bil od našega letalca sestreljen in se je poškodovan spustil na tla za sovražno fronto pri Rubijah. Dne 4. maja je častniški namestnik Arigi Julij sestrelil sovražno letalo, ki je padlo na tla za sovražni črtami pri Podgori in katero je končno zažgala naša artiljerija. To je deseto sovraž-

no letalo, katero je pilot Arigi premagal. Dne 6. maja je bilo našemu letalcu s poročnikom pl. Weinmannom kot opazovalcem in stotnikom Rihardom Hübnerjem kot voditeljem med zapiralnim poletom severozapadno od Gradišča, ko je ravno hotelo napasti sovražni aparat, od šrapnela, ki se je tik pod letalom razletel, raztrgan glavni rezervar. Nekaj trenutkov potem je bilo letalo presenetljivo napadeno od sovražnega letala vrste Nieuport. Ze pri prvih streljih je bil poročnik pl. Weinmann smrtno zadet. Kljub težkim poškodbam aparata se je stotniku Hübnerju posrečilo med najlutejšim obstreljevanjem artiljerije pripeljati letalo čez lastne črte.

Italijanski ministri na potovanju.

Rim, 11. maja. (Kor. ur.) Notranji minister Orlando je odpotoval v London.

Rim, 11. maja. (Kor. ur.) Agenzia Stefani: Prometni minister Arlotta je s prvo skupino častnikov in uradnikov italijanske misije došel v Newyork.

Italijanske izgube.

Lugano, 11. maja. (Kor. ur.) Poslanec Area poroča v listu »Informatione«, da je imela italijanska armada v zimskih mesecih radi zmrznjenosti, lavin in boleznih vsak mesec 80.000 do 90.000 mož, med njimi 2000 častnikov, izgub.

Italijanska zbornica.

Lugano, 11. maja. (Kor. ur.) »Giornale d' Italia« izve, da bo italijanska poslaniška zbornica 5. ali najkasneje 12. junija otvorjena. Razpravljali bodo predvsem o začasnem proračunu in stem o vojski in miru.

Ponesrečena Sarraillova ofenziva v Macedoniji.

Razbremenjena ofenziva, ki jo je moral pričeti general Sarrail v Macedoniji, se je popolnoma izjalovila in povečala le število izgubepolnih velikih bitk naših sovražnikov, kajti v bolgarskem uradnem poročilu se poudarja, da je tridnevna bitka po svoji silovitosti prekosila vse dosedanje boje na tem bojišču. Sovražnik je zopet na odseku v ovinku Črne združil svoje največje napore. Na fronti 16 km so v množicah napadali Italijani, Francozi in Rusi. Vsi napadi so se z najtežjimi izgubami za sovražnika izjalovili. Srdito so se bojevali tudi severnozpadno od Bitolja in severno od Vodene; na zadnjem bojišču so po daljšem času zopet nastopali Srbi. Zavezniške nemške in bolgarske čete so jih povsod sijajno odbile. Izgube napadalcev v tej tridnevni bitki cenijo na najmanj 20.000 mož.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 10. maja. Uradno:

Ob Crveni Steni so besno streljali s topovi. Naš ogenj je pregnal sovražno skupino, ki je poizkušala napredovati. Na višini 1248, severno Bitolja, so pričeli zgodaj zjutraj besno streljati s topovi in z minami; opoldne je postal ogenj najbolj ljut. Takrat smo zapazili, da se zbirajo v najprednejših sovražnih jarkih v velikem številu sovražne čete, da bi napadle. Namerili smo na nje učinkovito uničevalen ogenj. Kmalu nato je sovražnik besno napadel na približno tri kilometre dolgi črti, a smo ga z najtežjimi izgubami odbili.

Na bitoljski ravani smo sestrelili sovražni pritrjeni zrakoplov, ki je zgorel.

V ovinku Črne so po najsilnejše močni pripravili s topovi napadli zjutraj Francozi, Rusi in Italijani na celi bojni črti, a so jih odbili naš ogenj in naši protinapadi. Po novi, zelo besni pripravi s topovi, ki je trajala več ur, je sovražnik na 16 km široki bojni črti drugič napadel, a tudi ni uspel. Le severno Makova je mogel vdreti sovražnik v širini 250 metrov v neki prednji jarek; a proti 6. uri zvečer so ga bolgarske in nemške čete z močnim protinapadom zopet vrgle. Ko se je pričelo mračiti, je sledil nov sovražni napadalni poizkus severno Makova, ki se je pa zopet izjalovil. Veliko število sovražnih mrličev leži v in pred našimi postojankami. Ujeli smo tudi 2 častnika in 260 vojakov, med njimi 209 Italijanov, 44 Francozov in 7 Rusov; zaplenili smo dve strojni puški in štiri avtomatične puške. Ponoči so le slabo streljali s topovi. Severnozahodno Makova so vrgle naše naskakovalne čete sovražne skučine, ki so se bile ustalile pred jarki; ujele so enega častnika in 11 vojakov.

Pri Mogleni so se posebno ljuto bojevali pri Dobrepoljah. Proti večeru se je po besni pripravi s topovi posrečilo sovražnim oddelkom, da so vdrli v naš jarek, a s protinapadi smo jih vrgli zjutraj iz jarka. Sovražni oddelki so poizkušali po ljutem ognju s topovi, minami in s strojnimi puškami napredovati proti Kukuruzu, Kovilu, Preslabu, Zborskem, Tušinu in Nontežu, a naš ogenj jih je prisilil, da so se morali umakniti.

Zahodno Vardarja so cel dan streljali s topovi, a ogenj je bil le deloma živahnejši posebno v odseku južno vasi Lune. V doj-

ranskih postojankah so se bojevali celo noč na 9. majnik z nečuveno ljutostjo. Ponoči so Angleži brez uspeha napadali; a zjutraj okoli 5. ure so po vztrajnem bobnem ognju uvedli še besnejši in ljutejši napad. Po krvavih bojih moža z možem smo Angleže odbili. Le na neki višini naše postojanke so se držali, toda mogočen protinapad enot 34. pešpolka iz Trojana, katelega je topništvo sijajno podpiralo, je Angleže popolnoma vrgl s te višine. Zdaj je cela postojanka južno Dojrana v naših rokah.

Sovražne izgube so bile pri teh divjih napadih in protinapadih nečuvene. Kupi padlih Angležev leže ob in pred našo postojanko. Podnevi je sovražnik manj deloval. Okolu poldneva je poizkušala napredovati močnejša sovražna skupina, a jo je razkropil naš ogenj. Južno Dojrana je bilo v zračnih bojih sestreljeno sovražno letalo.

Ob Belašica Planini in ob spodnji Strumi so streljali s topovi kakor ponavadi.

Današnji in včerajšnji boji na macedonskem pozorišču so s svojo silo in ljutostjo prekosili vse boje, ki so se bili dozaj na tej bojni črti. Sovražnik je streljal z vsemi vrstami orožja, posebno s topovi, tako, kakor še tu dozaj ni streljal. Bolgarske in nemške bojne sile, ki so jih sijajno podpirali topničarji, metanci min in strojne puške, so branile svoje postojanke z žilavo vztrajnostjo in s hrabrostjo, ki ji ni enake; kjer je bil sovražnik vdril, so ga odbili z vročimi protinapadi, v bojih na nož in z metanjem bomb. Vsled nepremagljive žilavosti bolgarskih in zveznih nemških čet smo v teh dveh dneh velikega boja zrušili ponovne ljute napade čet generala Sarraila. Mrlič njegovih čet polnijo naše jarke ali pa pokrivalo predpolja naših postojank. Posebno sta se odlikovala v teh bojih hrabra pešpolka št. 34 in 44.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja. Veliki glavni stan:

Iz gubljenke bitke spozavamo niso več izboljšali ponovljeni poizkušeni napadi Francozov in Srbov med Črno in Vardarjem. Popolnoma smo jih odbili. Čete javljajo, da so bile izgube sovražnika v njegovih tridnevni brezuspešnih napadih posebno težke.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francosko balkansko poročilo.

9. maja. V odseku Dojranskega jezera so angleške čete z napadom vzele bolgarske postojanke v smeri proti Krastanim v širini 3 km. V gornji dolini Moglene pri Vetreniku so se Srbi polastili dveh sovražnih oprališč in ugrabili nekaj ujetnikov. V ovinku Črne so ruski oddelki z napadom vzeli nekaj jarkov. Artiljerijsko delovanje ob Vardarju in pri Bitolju.

Angleško uradno poročilo.

10. maja. V noči od 8. do 9. maja so naše čete po večdnevni artiljerijski pripravi napadle sovražne jarke južozapadno od Dojranskega jezera na fronti približno 4 milj. Na levem krilu smo osvojili sovražne jarke v širini dveh milj in potisnili našo črto povprečno za jard naprej. Nove postojanke smo utrdili. Na desnem krilu smo osvojili sovražne jarke med jezerom in neko malo utrdbo na fronti približno ene milje. Sovražnik je napravil hud protinapad. Po srditem boju moža z možem so bile naše čete od premočnih sovražnih sil potisnjene nazaj v lastne jarke.

Wolffovo poročilo.

Berlin, 11. maja. (K. u.) Wolffov urad poroča: Na macedonski fronti je na jarke severno od Bitolja dopoldne 10. maja artiljerija močno streljala. V ovinku Črne so Francozi na obeh straneh Makova po ljuti artiljerijski pripravi napadli na širini približno 5 km. Bili so povsod s težkimi izgubami odbiti. Tudi na postojanko pri Dobrepolju so od jutra naprej močno streljali, sledili so nato silni srbski napadi. Vse postojanke smo obdržali.

Južno od Hume, kjer so se Francozi po večkratnih napadih ustalili v neki zelo izpostavljeni bolgarski postojanki, smo s protinapadom vzeli celo postojanko nazaj, pri čemer je imel sovražnik težke izgube. Sicer do Dojranskega jezera le menjajoč se močan artiljerijski ogenj.

Izgube Angležev pri zadnjih napadih na bolgarske postojanke južozapadno od Dojranskega jezera so bile izredno težke. V postojanki in pred njo smo našli 1566 mrtvih Angležev. Kakor so ugotovile naše patrolje, leže še nepreštetih mrtvi v prepadih pred postojanko. Vstrajen odpor zavezniskih nemških, avstrijskih, bolgarskih in turških čet zasluži najvišje priznanje.

Sarraillov neuspeh.

Zeneva, 11. maja. Iz pisave francoskega vladnega časopisa o bodočnosti Sarraillovega podjetja se vidi, da v vodilnih ententinih krogih glede te operacije vlada razpoloženje, ki je podobno razpoloženju na predvečer opustitve galipolske ekspedicije. »Temps« in »Matin« soglašata, da je nov položaj Sarraillovo nalogo znatno izpremenil. »Temps« spominja na to, katere cilje je ententa imela pred organizacijo solunskega podjetja in kako je s porazom

Rumunije postalo vse drugače. List opozarja nadalje na težkoče dovoza, ki so se vsled podmorske vojske povečale. Poveljnik Civrieux pride do sklepa, da se mora Sarraillovo nalogo smatrati za neizvršljivo. Potemtakem bi bila dolžnost vrhovnega vojnega vodstva, da iz izpremenjenih okoliščin izvaja posledice.

Rusija.

Delavski vet proti Kornilovu. — Demonstracije za carja v Moskvi.

Stockholm, 11. maja. (Kor. ur.) Iz Haparande: Množino kruha so znižali na tričetrt funta. »Pravda« javlja: Vrhovni poveljnik petrograjskega vojaškega okraja, general Kornilov, je 3. majnika zapovedal vojakom, naj razkropé demonstrante proti začasni vladi. Delavski in vojski svet je takoj ugovarjal, nakar je general preklcal svoje povelje, Komisar v Moskvi je poročal o demonstracijah na petek v Petrogradu: Demonstranti so klicali: »Proč z milico!«

Člani delavskega sveta vstopijo v vlado.

Lugano, 11. maja. (K. u.) »Corriere della Sera« javlja iz Petrograda: Trdi se, da vstopijo trije ali štirje člani delavskega sveta v ministrstvo kot ministri brez portfelja, a z glasovalno pravico.

Izgon v Rusiji odpravljen. — Priprave za volitve v ustavodajalni zbor.

Petrograd, 11. maja. Vlada je odpravila izgon, ki ga bo nadomestila ječa vsaj treh let. — Vlada je imenovala odsek enajstorice, ki izdelaj statut za volitve v ustavodajalni zbor.

Buchanan v nekem finskem sanatoriju.

Stockholm, 11. maja. Iz Petrograda: Veleposlanik Buchanan se je preselil minulo nedeljo v nek finski sanatorij.

Rusko odposlanstvo v Ameriki.

Washington, 11. maja. (K. u.) Reuter Uradno se potrjuje, da pride tudi iz Rusije odposlanstvo v Ameriko. Senator Routh postane izredni veleposlanik v Rusiji.

Razpust dvornega ministrstva.

Stockholm, 11. maja. »Reč« javlja: Razpustili so dvorno ministrstvo v Petrogradu.

Obletnica prve dume.

Petrograd, 11. maja. (K. u.) Povodom obletnice prve dume so zborovali na slavnostni seji v Tavrijski palači zastopniki vseh prejšnjih in sedanje dume. V seji, ki se je otvorila ob pol 3. uri popoldne, so bili navzoči vsi člani začasne vlade in diplomatičen zbor.

Sporazum se boji za svoje častnike, pri deljenju ruski armadi.

Kolin, 11. maja. V krogih sporazuma so v velikih skrbeh zaradi usode angleških, francoskih in japonskih častnikov, ki so prideljeni večinoma ruskim artiljerijskim poveljstvom in ki jim je naročeno, da morajo slediti notranjim političnim dogodkom.

Nastop Japonske proti Rusiji.

Berlin, 11. maja. Iz Petrograda se poroča: »Novo Vreme« je pred dnevi opozarjalo na možnost, da nameravajo Japonci zasesti Vladivostok in vzhodno Sibirijo. Istočasno se je veliko govorilo o angleški in japonski zavarovalni pogodbi, po kateri je Japonska dolžna, da nastopi proti Rusiji, če bi Rusija ne izpolnjevala svojih političnih obveznosti glede na Anglijo. Članek prikrito grozi svetu delavcev.

Rusi ne naročajo na Japonskem več streli-va.

Haag, 11. maja. Rusija je nekaj časa sem popolnoma ustavila svoje dobave streli-va na Japonskem.

Vojska z Rusi in Rumuni.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 11. maja. Uradno:

Nič posebnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja. Veliki glavni stan:

Bojevali so se le malo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Brusilov o nesposobnosti Rusije za ofenzivo.

Stockholm, 11. maja. General Brusilov je izjavil nekemu francoskemu poročevalcu, naj se na velikopotezno ofenzivo s strani Rusije ne misli, ker je poplavljenno ozemlje, ki pride v poštev za boje. Streliva primanjkuje, tudi s prehrano stoji slabo. Predno se ne bo pojasnil notranji položaj v Rusiji, naj se s strani Rusije ne pričakuje ofenziva, a kljub temu bo Rusija do konca izpolnjevala svoje zavezniške dolžnosti.

Pobunjene posadke v Rusiji.

Hamburg, 11. maja. »Neue Hamburger Zeitung« javlja iz Stockholma: Uprle so

se posadke v Helsingforsu, Kronstadtu in Schlüsselbergu. Častnike so odstavili. Posadke so se brzojavno poklonile delavskemu in vojaškemu svetu v Petrogradu.

Poročila o miru.

Uvodni posveti v Stockholmu.

Stockholm, 11. maja. (Kor. ur.) Včeraj so se posvetovali nizozemski in skandinavski odposlanci.

Delavski svet v Petrogradu in stockholmski posvet.

Kodanj, 11. maja. (Kor. ur.) »Socialdemokraten« objavljajo brzojavko Borjörnsa iz Haparande, ki izvaja, da ga je dne 28. aprila sprejel delavski in vojaški svet. Razgovarjal se je s Čheidzejem, Skobelevom in s Kerenskijem. Po končani politični krizi se je posvetoval svet delavcev in vojakov 6. majnika o pozivu na mirovni posvet in je pritrtil mirovni posvetu. Sodijo, da bo zboroval mirovni svet dne 1. junija.

Italijanski socialisti se udeležijo posveta v Stockholmu.

Lugano, 11. maja. (Kor. ur.) Strankarsko vodstvo italijanskih socialistov je včeraj sklenilo, da se udeležijo posveta v Stockholmu, če bodo to dopustile razmere.

Tudi bosenska socialna demokracija se udeležijo posveta v Stockholmu.

Iz Sarajeva poročajo, da odpošlje bosenska socialna demokracija na povabilo tajništva mednarodnega socialnodemokratskega urada dva zastopnika v Stockholmu, in sicer člana stranke Markića in Glumca.

Italijanski mirovni pogoji.

Curij, 11. maja. »Popolo d'Italia« stavlja naslednje tri predpogoje za mir: Ustanovitve neodvisnih nacionalnih držav s posebnim upoštevanjem »neodrešenih«, kar je očitno umeti kot gospodstvo nad milijoni Južnoslovjanov ob Adriji. 2. Odstavljenje nemške in avstrijske cesarske hiše. 3. Razoroženje narodov.

Ruski miroljubneži se vračajo iz Švice v Rusijo.

Genj, 11. maja. 250 Rusov je odpotovalo iz Švice domov. Izjavili so, da bodo delali doma za mir, ker sovražijo angleški, kakor tudi nemški imperializem.

Rodzjanko v dumi proti posebnemu miru.

Petrograd, 11. maja. (Kor. ur.) Agentura: V izredni seji dume, o kateri se je že poročalo, je Rodzjanko odklonil vsako misel na poseben mir. Temu zagotovilo in izjavi, da bo postopala Rusija lojalno, so živahno pritrjevali.

Novi predlog delavskega sveta za mirovni posvet v Kodanju.

Stockholm, 11. maja. Petrograjsko časopisje javlja: Delavski in vojaški svet je izdal oklic zveznim državam, s katerim jih poziva na skupen posvet, na katerem naj se sklene mir brez odškodnin in brez osvojitve, ki naj zagotovi, da bodo narodi svobodno napredovali. Posvet naj bi zboroval v Kodanju ali v Bernu. Če se ta predlog udeleži, bi bil seveda stockholmski posvet brez pomena.

Delavski svet napoveduje splošno premirje.

Rotterdam, 11. maja. »Daily Mail« javlja iz Petrograda: Delavski svet je poslal začasni vladi spomenico, ki zahteva splošen mir na vseh bojiščih, dokler se ne bo glasovalo o novem vladnem načinu.

Kerenskijevo ministrstvo napoveduje mir. Amsterdam, 11. maja. Glasilo pravosodnega ministra Kerenskija napoveduje, da bo sedanje ministrstvo odstavilo in da bo prevzelo vlado ministrstvo Kerenskij-Čheidze, ki da bo sklenilo mir.

Konec vojske v jeseni.

Curij, 11. maja. Kakor pišejo angleški listi, so v angleških političnih krogih mnenja, da se bo vojska končala najkasneje jeseni.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Obe topništvu sta na celi bojni črti pri Arrasu močnejše delovali. Pri Fresnoyu, Rœuxu, Monchyju in pri Cherisy niso uspeli delni sunki Angležev. Sovražnika smo z velikimi izgubami zanj vrgli, ko je poizkušal z obkoljevalnim naskokom, da vzame Bullecourt.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Dopoldne je bilo primeroma mirno; a proti večeru včeraj so se pričeli zopet med Soissonsom in Reimsom močnejše bojevali. Močan topovski boj vseh kalibrov se je razvil posebno ob cesti Soissons-Laon, na obeh straneh Craonne, ob prekopi Aisne-Marne, v Champagni in mestoma tudi v Argonih.

Izjalovili so se močni napadi Francozov med Winterbergom in pri cesti Corbeny-Berry au Bac kakor tudi pri Prosnesu.

Vojna skupina vojvoda Alberta Württembergškega.

Nobenih posebnih dogodkov.

× × ×

V zračnem boju in z obrambnim ognjem smo 10 majnika sestrelili 18 sovražnih letal. Poročnik baron pl. Richthofen je premagal svojega 22., poročnik Contormann svojega 20. nasprotnika.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. maja zvečer. Uradno: Na zahodnih bojnih črtah se položaj ni izpremenil.

Poluradno poročilo o bojih v Franciji.

Berlin, 11. maja. (Kor. ur.) Wolff poroča: Potem, ko so se krvavo izjalovili 10. majnika ob 5. uri 30 minut zjutraj obkoljevalni napadi Angležev na Bullecourt, so se omejevali boji tam na boje z ročnimi granatami. Na st. quentinskem prizorišču smo z občutnimi izgubami za sovražnika odbili sunke sovražnih patrolj pri Alaincourtu in severno St. Quentin. Ogenj naših topov je povzročil več požarov in razstrelb v sovražnih postojankah. Pri Aisne so izčistili prostovoljci nekega polka pod vodstvom svojega mladega, preizkušnega poveljnika, s hitrim sunkom francosko gnezdo. Zahodno Troidmont Ferme, na obeh straneh Chevreuxa in južno Corbeny so tudi popoldne najbunejše obstreljevali naše postojanke; ogenj se je razvil zvečer o bobneči ogenj in se razširil tudi na Winterberg. V Champagni, kjer je sovražnik posebno besno obstreljeval višine severno zahodno Prunay-Prosnes, smo popolnoma odbili 2 sovražna napada na našo postojanko severozahodno Prosnesa. Južno St. Marie Py so se naskakovalne čete vrnile iz francoskih jarkov z večjim številom Francozov in z eno puško, ki se sama nabije.

Francosko uradno poročilo.

10. maja. Ob 3. popoldne. Tekom noči je sovražnik brezuspešno poskušal precej slabotne pehotne sunke na različnih točkah Chemin-des-Dames. Vsi ti napadi so se izjalovili v našem ognju. Močnejši napad na postojanke, ki smo jih v okolici Chevreux osvojili, je imel isto usodo. Sovražnik nas je skušal ovirati, da bi dosegli nove uspehe in nam vzeti neko utrjeno opirališče. Ujetniki in 1 strojna puška so ostali v naših rokah. Od naše strani smo napravili na severno pobočje visoke planote Vauclerc osamljen napad, ki nam je omogočil, da smo povečali pridobitev in ugrabili ujetnike, ki pripadajo novi, šele pred kratkim na ta del fronte došli diviziji. Artiljerijski boj je ostal v vseh teh odsekih precej živahen. Vzhodno od višine 108, v smeri proti La Pompelle, severno od Bezonvaux in pri Metzeralu patroljski spopadi in boji z ročnimi granatami. Zadnja poročila povedo, da je pet nemških letal, o katerih smo poročali, da so bili resno zadeti, v resnici dne 24. aprila, 2., 4., 5. in 7. maja padlo na tla. Naši letalci so dne 9. maja sestrelili dve nemški letali.

Sinfiner izvoljen v South-Longfordu.

Amsterdam, 11. maja. (Kor. ur.) »Allgemeen Handelsblad« javlja, da je bil v South-Longfordu izvoljen kandidat Sinfinerjev, ker so glasovali zanj unionisti.

London, 10. maja. (Kor. ur.) Reuter: V South-Longfordu je bil izvoljen kandidat Sinfinerjev Maks Guines s 1498 glasovi v spodnjo zbornico. Oficielni kandidat nacionalistov Mac Kenna je ostal s 1461. glasovi v manjšini.

Boj Bolgarov z Rumuni.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 10. maja. Uradno: Severno in zahodno Tulče so slabo streljali s puškami in s strojnimi puškami. Pri Isaceti in bolj zahodno od tam osamljen ogenj s topovi.

Razna poročila.

Napad na predsednika Kube.

Washington, 10. maja. (K. u.) Reuter: S Kube se poroča, da je bil napaden predsednik Menoca. V njegovi hiši so našli bombo, ki še ni razpočila. Zapri so devet oseb.

Izprememba ustave v Švici.

Bern, 11. maja. (Kor. ur.) Zvezni svet je sklenil, da izdelata načrt o izpremembi ustave in glede na povišanje števila članov zveznega sveta od 7 na 9.

Zarota proti Venicelu.

Solun, 10. maja. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Policia je odkrila zaroto proti Venicelu. Zapri je devet oseb. Aretovanci so priznali, da se nahaja središče zarote v Atenah, kjer se je sestavil odbor vojakov in politikov, ki je nameraval Venicela usmrtiti.

Vojne novice.

Nova molitev za mir. Rimski list »Observatore Romano« objavlja pismo svetega Očeta kardinalu-državnemu tajniku, v katerem priporoča papež vernikom novo molitev k presv. Srcu, v kateri se prosi preč. Devico priprošnje za mir. Sveti Oče je naročil, da se od 1. junija naprej v Marijine litanije dostavi tudi besede: »Kraljica miru, prosi za nas!«

— Izprememba količine moke. Dunaj, 12. maja. (Kor. ur.) »Wiener Ztg.« objavlja odredbo urada prehrane glede na izpremembe količin moke. Dozdaj dopustna najvišja porabljava množina nekmetškega prebivalstva se ne bo izpremenila, a nova odredba dopušča, da se sproti določi z ozirom na razpoložljive zaloge množina, ki naj se odda. Nov je v odredbi pojem »delavci pri najtežjem delu«, katerim se zagotovi popolna količina v dosedanji izmeri. Znižala se je količina kmetov in kmetijskih težakov in sicer prvim od 300 na 250 in zadnjim od 366 na 300 gramov žita.

Mož, ki ni vedel za sedanjo vojsko, umrl. V Martinovem je umrl zadnji dan aprila 83 let stari Gregor Benedičič. Svoječas je nosil daleč naokrog »flajštre« zoper raznovrstne bolezni in bolečine. Izdeloval jih je sam. Zadnjih devet let je preležal na postelji. Bil je tako gluhi, da mu ni bilo mogoče ničesar dopovedati. Zato je bil tudi eden izmed tistih redkih ljudi, ki ni nič vedel za sedanjo vojsko. N. v. m. p.

Ameriška munijska tovarna zletela v zrak. Munijska tovarna v Hammondu je zletela v zrak.

— Prostožidarji hočejo biti pravočasno pripravljani. Z meje es poroča: Na povelje vodstva italijanskih prostožidarjev se morajo vse italijanske prostožidarske lože hkoncem tega meseca zbrati, da dobe navodila za različna vprašanja, ki jih bo treba rešiti po vojski.

— 200.000 K za 21 konj. Iz Berlina poročajo: V cesarskem hlevu se je pred kratkim vršila dražba 21 konj. Za vprežne konje so plačali do 8000 mark (12.000 K). Konji za ježo so dosegli 9920 mark (14.880 kron). Skupno so dobili za 21 konj 132.000 mark (198.000 K). Konje so prodali za 200 odstotkov dražje kot v miru.

Ministri za mrežami. Švedski listi poročajo iz Petrograda: Nekdanji ruski ministrski predsednik Panj (preje Stürmer), ki sedi v Petropavlovski ječi za omrežnim oknom, dela precej preglavic kazniški upravi. Vsak trenutek se oglasi, da bi rad nekaj važnega povedal, a ko gleda preiskovalnemu sodniku oko v oko, začne prositi in prosjati za to in ono jetniško olajšavo. Njegov tovariš Protopopov, poslednji ruski minister notranjih reči, je pa ves potr in žalosten. Trpi na naboženški blodnji. Cel dan tiči v pobožnih knjigah iz jetniške knjižnice. Minister Makarov se peča s pisanjem učne knjige o fiziki za srednje šole. General Suhomlinov, bivši vojni minister, se obnaša povsem mirno in neprisljano. Le čez jetniško ostrost se pritožuje. Knez Galicjin, zadnji carjev ministrski predsednik, je izmed vseh odličnih jetnikov najbolj nemiren. Podal je poseben protest proti svoji obsodbi, v katerem dokazuje, da je bil imenovan za glavo ruske vlade proti svoji volji in da je deloval po carjevem naročilu le iz strahu pred njim. Obeta, da se bo uživil v nove odnošaje in da je popolnoma vdan začasni vladi. Zadnji vojni minister, Beljajev, se daje večkrat privedi k izpraševalni komisiji in trdi trdovratno, da je nedolžen. Mnogokrat ima vse mokre oči. Goremkyn, ki je bil na vladnem krmilu ob začetku sedanje vojske, je pa živ mrtvec. Duševno in telesno potr, toži nad nedostatki v zaporu. Z ozirom na njegovo slabo telesno zdravje, dobiva edini izmed vseh odličnih jetnikov za priboljšek bel pšenični kruh. Najbolj čil in čvrst izmed vseh je nekdanji minister notranjih reči, Maklakov, ki sleherni dan telovadi v svoji celici in je vedno dobre volje.

Cene v kolodvorski restavraciji v Inomostu so naslednje: Prsna pečenka 2 K, pečenka v omaki 2 K 30 vin., telečji gulaž 1 K 60 vin., telečji jezik v omaki 1 K 80 vin., pljučica ali ledvice 1 K 60 vin., kisle kumarice 60 vin., rdeča pesa 30 vin., krompirjeva solata 40 vin., močnata jed 70 vin., emendolec ali imperial 50 vin., liptavec 64 vin., četrt litra rdečega vina 66 vin.

Pivo za delavce. Glasilo čeških pivovarnarjev »Kvas« poroča, da namerava vlada zapleniti vse še preostale neznatne zaloge piva po pivovarnah na korist delavcem, ki so zaposleni v vojnih obratih.

Bolgarska vlada je vse mogoče poskrbela, da vzdigne pridelovanje riža. V okolici Plovdiva in Tatar-Pazardika je 5570 ha pripravljenih za to kulturo. Enako je preskrbljeno, da se zviša pridobitev soli na 35 milijonov kg letno. Tobačni izdelek bo v predstojeci žetvi najbrž manjši, ker je primanjkovalo delavcev.

Krompir častno darilo. Amsterdamski »Standard« javlja iz Londona: V Camberwellu so priredili pevsko veselico, na katero so prišli številni pevski izbori od blizu in daleč. Kot prvo častno darilo za nai-

lepše proizvajanje je bila namenjena vreča krompirja. Z njim je bilo obdarovano mestno pevsko društvo gamberwellsko.

Krompir na kraljevskih vrtovih. Danski kralj je odredil, da se na njegovih grajskih vrteh vsadi krompir, ki se bo razdelil na jesen siromašnim slojem danske dežele.

Meso v Pragi. »Čech« piše: Pomanjkanje mesa, ki ga čuti človek v Pragi, je prisililo mesarje, da so zaprli mesnice. Do 200 mesarjev in prekajevalcev ne izvršuje svoje obrti. Občinstvo si vedno težje omisli meso, a večina si ga pa sploh ne more kupiti.

Zdaj so prišli psi na vrsto. Kakor poročajo češki listi, kupujejo ljudje po budjeviški okolici in drugje pse za precej višoke denarje, da imajo nadomestilo za govedino in svinjino. Dotični pasji kupci so po večini iz gorskih nemških krajev, kjer je še posebno veliko pomanjkanje vsakršnega mesa.

Pokvarjene salame. Prager Tagblatt ima v številki 102 naslednji oglas: Okoli 4000 kg pokvarjenih ogrskih salam, za ljudi neuporabne, edine le za krmo ali industrijske namene uporabne, se po ceni odda. Podrobnosti pri Geza Prek, Praga, Hotel »Nadvojvoda Stefan«. Tu je pa upravičeno vprašanje: Kako se je moglo 4000 kg salam pokvariti?

— Gospodična — zidarska mojstrinja. Iz Halle se priporoča: Hci tukajšnega zidarskega mojstra Hermana Pfeiffer, Katarina Pfeiffer, je napravila pred državno komisijo tehnične višoke šole v Hanovrtu predizpit za inženirsko diplomu, in sicer kot prva studentka arhitekture na zavodu Gospodična Pfeiffer se je zidarstva praktično izučila in napravila pomočniški in mojstrski izpit.

Carjeva sestra velika kneginja Olga. ki se je nedavno ločila od svojega prvega soproga kneza Oldenburškega, se je te dni poročila z ritmojstrom Kulikovskim. Častniki dotičnega konjeniškega polka so nato pozvali Kulikovskega, naj izstopi iz vojaške službe, ker nečejo občeovati s sorodnikom Romanovih.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavitev. ki je pod obstoječimi pogoji dovoljen na vojnopoštni uradi št. 273, 447, 449, in 626 nasprotno pa ustavljen na vojnopoštni uradi št. 124. Na vojnopoštna urada št. 263 in 445 so zasebni vojnopoštni zavitki v monarhije dovoljeni pod pogoji, objavljenimi v uradnem listu št. 22, l. 1917 (odlok št. 10.034/3).

— Promet vojnopoštnih zasebnih zavitkov na vojnopoštni uradi št. 425, 528 in 640 je ustavljen.

Zahvala.

Franciškanski cerkveni pevski zbor je pod vodstvom svojega pevovodja, preč. gosp. p. Hugolina Sattnerja, priredil dne 7. maja v franciškanski cerkvi cerkveni koncert, ki je bil ljubiteljem glasbe velik umetniški užitek. Dnevni zavetiščem za revno šolsko mladino v Ljubljani, katerim je bil njegovih dohodek namenjen, pa je prinesel čistih 900 kron. podpore.

Upravni odbor Dnevni zavetiščem se tem potom imenovanemu slavnemu pevskemu zboru, ter njegovemu izbornemu voditelju za plemeniti in požrtvovalni trud v prid zapuščene šolske mladine ljubljanskega stolnega mesta iskreno zahvaljuje.

Dr. Mihael Opeka,

c. kr. deželni šolski nadzornik,

predsednik odbora Dnevni zavetiščem za revno šolsko mladino v Ljubljani.

Primorske novice.

Za cesaričin god v Poreču. Povodom godu Njenega Veličanstva cesarice je imel škof dr. Pederzoli v poreški baziliki ob asistenci celega poreškega kapitlja pontifikalno sv. mašo, kateri so prisostvovali vse civilne in vojaške oblasti ter množestvo občanov. Mesto je bilo bogato okrašeno z zastavami.

Dobrotniki beguncev. Preč. g. Val. Oblak, župnik v Kropi, je poslal posredovalnici za goriške begunce znesek 200 K kot čisti dobiček predstave »Andrej Hoffer«, katero je priredilo Katoliško delavsko društvo v Kropi pod vodstvom gosp. nadučitelja Plesničarja. S samaritansko roko delijo usmiljena srca pomoč beguncem v teh težkih časih, posebno sedaj, ko morajo reveži trpeti pomajkanja in so navezani le na to, kar so rešili pred grabežljivostjo pohlepnega sovražnika. Posredovalnica izreka tem potom vsem dobrotnikom in sodelovalcem svojo najtoplejšo zahvalo in klič: Posnemajte in pomagajte beguncem. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38, I.

Namesto venca na krsto umrlega preč. gosp. monsignora I. Wolfa je daroval gosp. Teodor Hribar, veletrgovec iz Gorice, 40 kron za goriške begunce, za kar se najtoplejše zahvalujemo. Posredovalnica za goriške begunce.

Povodom poroke g. dr. Franca Novaka, odvetnika in deželnega poslanca v Ljubljani, z gospico Vido dr. Treotovo daruje urvi 100 K in nevestin oče, g. dr. Dra-

gotin Treo, tudi 100 K, skupaj 200 K, za goriske begunce. Srčna hvala plemenitim darovalcem.

Namesto venca na krsto umrlega soproga Franca Faturja je darovala soproga ga. Tonica Fatur 20 K potom upravnštva »Naroda« za goriske begunce v Ljubljani. Blagi darovalki naj bo izrečena tem potom najsrčnejša zahvala. Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Ponesrečili je pri širjenju ceste Slap-Zelin na Goriskem tamošnji 62 let stari delavec minev Jakob Kogoj iz Lazeca št. 176, obč. Cerklje. Ko je položil v vdolbino neke skale dinamob, da bi jo razstrelil, isti ni eksploziv, v sled česar je šel tja, da bi navedeno razstrelilo enov dvignil iz vdolbine. Med tem pa je nastala eksplozija ter je utrpel težko poškodbo na desni roki. Zdravi se v ljubljanski dežel. bolnici.

Begunska prtljaga. Na železniški postaji Loosdorf na Sp. Avstrijskem leži v shranitvi veliko število begunske prtljage, katere lastniki niso znani. Begunci z juga, ki so povodom evakuacije izgubili svoje stvari, store najboljše, da se osebno peljejo v Loosdorf in izberejo svojo lastnino. Pomozni odbor za begunce z juga v Welsu je pripravljen dotičnim beguncem v navedeno svrhu preskrbeti brezplačno vožnjo in brezplačen prevoz prtljage na državnih in deželnih železnicah na Sp. Avstrijskem.

Otvoritev nemško-slovenskega otroškega vrtca pri Sv. Vidu v Trstu. Ob veliki udeležbi se je vršilo v sredo blagoslovljenje nemško-slovenskega otroškega vrtca pri Sv. Vidu, ki je izvršil škof dr. Karlin.

Županstvo Gabrovica sedaj v Dobu 78 naproša vse občinarje-begunce, bodisi da so v barakah ali kjerkoli, naj blagovolijo nemudoma sporočiti ves inventar premicnin, t. j. živine, vinske posode, vozov, mobilij, poljskega brodirja in drugo, vse natančno in ne pretirano, kar je kdo pred vojsko posedoval. Podpisano županstvo pričakuje, da bodo občinarji nemudoma vposlali natančen seznam navedenih predmetov. — Županstvo Gabrovica, sedaj v Dobu.

Premoženje so zaplenili Vincencu Ponton, roj. l. 1891. v Červinjanu, trgovskemu agentu, ker je osumljen zločina proti oboroženi moči države in dr. Gvidu Bernardelli, 47letnemu obč. zdravniku v Korminu, ker je osumljen veleizdaje.

Za pridelovanje sočivja v Istri. Istrska deželna upravna komisija je poslala občinam okrožnico, s katero jih nujno poziva, naj poskrbe za to, da bo prebivalstvo pridelovalo čim največ sočivja.

Mesto venca na krsto umrlega g. Josipa Weisa vladnega kancelista v Črnomlju, je daroval g. Jure Sterk 20 K v prid goriskim beguncem, za kar se mu »Posredovalnica« najtopleje zahvaljuje. Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Janko Hrast, Livški poštar, kateri se sedaj nahaja pri etapni pošti na Cetinjah v Črnigori pozdravlja vse Livške in Kobariške vojake in znanec in obenem tudi vse znanca na Črnučah pri Ljubljani.

Velikodušno darilo. Upravištvo »Ilustriranega Glasnika« je naklonilo »Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani iz sklada »Vojska v slikah« znesek 100 K v pomoč goriskim beguncem, za kar se Posredovalnica najtopleje zahvaljuje. Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Pisma iz ruskega ujetništva.

Goričan iz Štandreža kadet Josip Filej je pisal č. g. lazaristu Krivcu sledeče pismo iz ruskega ujetništva:

Caricin ob Volgi, 14. listop. 1916.

Čistiti gospod Krivec!

Z veseljem sem prejel 10. XI. t. l. Vašo cenjeno dopisnico od 8. vinotoka, kot prvo po daljšem odmoru. Zadnja dva meseca je prihajala namreč neredno pošta iz Avstrije, tako da še vedno nimam ni enega poročila od doma, oziroma iz št. Petra na Krasu, dasiravno sem že šesti mesec v ujetništvu. No, upam, da že skoro dobim prvi dopis od svojih dragih. Kajti ta mesec prihaja pošta zopet redno.

Čudno se Vam bo morda zdelo, da Vam tako malokrat pišem; a žal večkrat ne morem, ker smemo samo po eno dopisnico na teden in dve pismi na mesec oddati. Piše se pa lahko v vseh slovanskih jezikih, in ne, kakor sem v prvih dveh dopisnicah sporočil, samo v ruskem, francoskem in nemškem jeziku.

Zanimalo Vas bo morda naše življenje tu v ujetništvu, katero je dokaj enolično. Tačas stanujemo še po šolah v mestu in predmestju. V kratkem se baje preselimo v tukajšnje barake, da se bo lahko potem v šolah podučevalo. Med tukajšnjimi častniki-ujetniki so zastopani vsi slovanski narodi brez izjeme. Večino tvorijo Čehi in Poljaki. Razun tega je tu še precej Rumunov in nekaj Italijanov. Slovenci smo tačas samo trije, dva Goričana in en Ljubljčan. Naseljeni smo v predmestju Dar Gora, odkoder se nam nudi krasen pogled na Volgo. Stanujemo skupaj s Čehi v neki tukajšnji šoli, kjer se še dobro počutimo.

Vseh skupaj nas je 45. Sprehajamo se lahko po dvorišču in po vrtu. Z ozirom na to pa, da je dvorišče malo, se smemo ob določenem času sprehajati tudi pred šolo. Razun tega se nam nudi prilika za sprehod, večinoma v okolico, ki je pa žal stepta. Za potrebne nakupe smemo tudi v mesto; povsod seveda z vojaškim spremstvom (konvojem). — Dovoljeno je nam čitati tukajšnje časopise. Pri tej priliki se vsak lahko ruski uči, za kar je časa več kot dovolj. Knjig, razun ruskih, pa baš nimamo preveč. Za kratek čas se tuintam producira domači zbor in kvartet. — Mesečno dobivamo vsak 50 rubljev in si s tem potem hrano in vse potrebno sami preskrbimo. Ker je v tej šoli, kjer smo trije Slovenci, pretežna večina Čehov, imamo česko kuhinjo. Kuha nam naš vojak. Za hrano, ki je dokaj izborna, plačujemo na mesec po 25 rubljev. Razventega se izda precej za kruh, čaj, perilo in druge potrebščine. Vsaki štirje skupaj imamo svojega slugo (tudi naš vojak), ki tudi mora živeti. Skratka: mnogo ravno ne preostane od mesečnih 50 rubljev. No, izhaja se že, in večkrat zato, ker se mora.

Pred mesecem je bila tu sestra avstrijskega Rdečega križa in obiskala vse tukajšnje »lagre«, oficirske in one, v katerih stanuje moštvo. Podarila je vsakemu izmed nas po 50 rubljev in izplačala razventega še na željo posameznika kot posojilo do 50 rubljev. Tudi moštvo je dobilo malo podporo od nje. Rekla nam je, da se nam obetajo vbodoče večje ugodnosti, kar da je pa v Avstriji in Nemčiji od junija t. l. že v veljavi; tu da pride šele takrat v veljavo, ko bo to potom sester avstrijskega, oziroma ruskega Rdečega križa vsem častnikom-ujetnikom objavljeno. Na to tačas še čakamo.

Drugače sem, hvala Bogu, popolnoma zdrav in tudi leva noga, v katero sem bil ranjen, mi ne dela nikakih zaprek. Želim i Vam vse najboljše, predvsem ljubo zdravje in Vas obenem prosim, da mi v kratkem kaj sporočite iz mile slovenske domovine.

Iskreno Vas pozdravlja Vam udani Josip Filej. Z Bogom!

Dnevne novice.

VI. vojno posojilo. Do dne 12. t. m. je bilo pri Kranjski deželni banki v Ljubljani, kot oficijelnem subskripcijskem mestu in članici konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij podpisanih nom. K 2.784.600 VI. vojnega posojila. Med drugimi so podpisali: Župni urad Vodiče 50.000 K, Alojzij Hladnik 5000 K, župni urad Sora 24.000 K, župni urad Črni vrh nad Polhovim Gradcem 5000 K, župni urad Sv. Katarine v Topolu 13.000 K, župni urad Rova 4000 K, Luka Mivšek 1000 K, Ignacij Mrcina 1000 K, dr. Josip Marinko 1000 K, župni urad Mavčiče 500 K, kuratni urad v Ustju 500 K. — Nadaljnje prijave sprejema Kranjska deželna banka v Ljubljani, Deželni dvorec.

Ilirska banka v Ljubljani sprejema prijave na VI. vojno posojilo po originalnih pogojih in daje brezplačno pojasnila v svojih bančnih prostorih, Šelenburgova ulica št. 1.

V. vojno posojilo. Kranjska deželna banka v Ljubljani sporoča svojim p. n. komitentom, da so državnozakladni listi petega vojnega posojila že dospeli in se isti lahko dvignejo proti vrnitvi svoječasno izročenihih časovnih listov.

Visoko odlikovanje. Cesar je odlikoval vlč. g. Andreja Gliebe, dekana in župnika v Ormožu, za njegovo neumorno delovanje za civilno prebivalstvo in za vojaštvo v ormoški bolnišnici s častniškim častnim znakom II. vrste z vojnim okrasikom.

Odlikovanje. Železni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili v priznanje izvrstnega službovanja pred sovražnikom četovodje gg. Anton Janežič, urar iz Starega trga pri Ložu; Mihelič, posestnik in znani lovec iz Lipovca pri Ribnici; Alojzij Rebec, trgovec iz Radohove vasi pri Sv. Petru na Krasu in poddesetnik Ivan Srpan, posestnik iz Nadleska pri Ložu. Priznanim narodnjakom iskrene častitke!

Župniškega izpita so se udeležili dne 9. in 10. maja sledeči čč. gg. iz druge polovice: Bambič Jožef, Cerar Gregor, Dagarin Matevž, Gabrovšek Franc, Gnidovec Jožef, Noč Janez, Pfajfar Franc, Šusteršič Franc. — Iz prve polovice: Filipič Janez, Jarc Martin, Erzín Leopold, Kastelic Anton, Markič Jožef, Petrič Gabrijel, Verce Jožef, Žnidaršič Anton, Tavčar Tomaž.

— Predavanja slovenskega docenta na dunajskem vseučilišču. Naš rojak, g. ministerjalni podtajnik dr. Leonid Pitamic, predava letos o zanimivem predmetu, o narodnostnem pravu. Predavanja se vrše vsak četrtek popoldne od 5. do 6. v dvorani XXXI. dunajskega vseučilišča.

— V Trziču niso hoteli socialnodemokratskega praznovanja 1. maja. V Trziču so za 1. mainik naznanili socialni demokratije

shod v gostilni Kavčič. Prišel je govornik, samo poslušalce ni bilo, zato se tudi shod ni mogel vršiti. Delavstvo je delalo kot druge dneve.

— Novi maši na Karoškem. Slovenca Miloš (ne Anton) Čarf bo daroval novo mašo dne 1. julija v Šmihelu pri Pliberku, Davorin Kuchler (ne Kulterer) tudi 1. julija v Skočidolu. — Dotično vest o novih mašah smo prinesli po »Miru«. Ker so pa bile »Mirove« vesti netočne, so bile seveda tudi naše.

— Pokopujemo može tudi — doma. V Idriji, dne 6. maja. Črna zastava nad prostori katoliške delavske družbe se le prepogosto kaže. V zadnjem času se je zopet poslovalo več članov. Dne 21. aprila se je zaprl grob nad vpokojenim rudarjem Janezom Seljak, 23. aprila smo se poslovili z rudarjem Antonom Belarjem, danes pa smo pokropili v grobu zadnjikat krsto našega Mihe Podgornika, grajskega vrtarja. Vsi trije dobri naši krščanski možje. Belar iz znane družine, iz katere sta izšla umrli župnik Belar in brat njegov Leopold, nadučitelj v Ljubljani, je bolehal vse svoje življenje, zato tudi smrt ni imela mnogo dela z njim. Dejansko pa sta posegala v naše gibanje Seljak in Podgornik, oba svoječasno odbornika naših organizacij. Različna po značajih, različna tudi v delovanju. Prvi miren pa vesele nravi se je prikupil prvi hip vsakemu, vzor starega Kranjca je mirno čakal vedno bojev, ko je ura bila, vedno je bil na svojem mestu. Podgornik pa je bil vzor žilave, živahne sile, v službi pa vedno gospodu vdana duša. V naglosti smo včasih zavreli, a zamera ni držala, premočna je bila vez stranke do starih sobojevnikov. — Miha, vojska je, primimo! — I seveda! — Pa smo imeli zopet po starem pridnega agitatorja. Vsa navskrižja so bila pozabljena, drugi dan je bil naš Podgornik zopet na delu, od katerega ga ni bilo premakniti, dokler se ni jasneje lica zopet predstavil z besedami: »Jaz sem že svoje naredil.« In njegovih ni manjkalo. Počivajte v miru, blagi prijatelji!

G. Janko Leban, šolski voditelj v p. v Bukovici nad Škofjo Loko, je opasno obolel. Želimo zaslužnemu delavcu na kulturnem polju, da krepka njegova telesna konstitucija premagata trdovratno bolezen, da bo še dolgo lahko užival po trudapolnem življenju zaslužni pokoj in izvršil vse nartete, ki jih ima zasnovane! Anton Foerster starosta naših skladateljev, je ravnokar napisal Lebanovi pesmi »Straža ob Adriji« plamenec napev za možki in mešani zbor. Prav bi bilo, da ta skladba kmalu izide, da bomo mogli z navdušeno pesmijo po končani vojni stopiti v lepšo bodočnost, ki se obeta našemu narodu tudi ob bregovih sinje Adrije.

— Z južne železnice. Prestavljeni so: revident Anton Petrovič z Opčine v Zalog; asistent Ivan Zorko iz Zaloga v Vrbo ob jezeru; asistent Franc Bajec iz Trziča (evakuiran v Prestraneku) v Postojno; provizorični asistent Avgust Mehle iz št. Jurija v Greifenburg, in prov. asistent Stefan Gričar v št. Jurij.

— Odbor za po potresu oškodovane v krškem okraju priredi v četrtek, dne 17. maja 1917 v dvorani hotela Gregorič v Krškem dobrodelni koncert. — Spored: 1. Albini: Hrvatska koračnica, orkester. 2. Plotow: Overtura k operi »Marta«, orkester. 3. a) Vilhar: Zaostali ptič; b) Bizet: Carmen, solopeva. 4. Drdla: Adur serenada, solo za gosli. 5. Verdi: Potpourri iz opere »Rigoletto«, orkester. 6. Sarassate: Ciganski napevi, solo za gosli. 7. Dvořak: Slovanski plesi št. 8, orkester. 8. Suppe: Lahka kavalerija, orkester. — Začetek točno ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina: sedeži I., II. in III. vrste 5 K, ostali sedeži v dvorani in na galeriji 2 K, stojišča 1 K. — Z ozirom na veliko bedo oškodovancev se preplačila hvaležno sprejemajo. — Predprodaja vstopnic v trgovini Stöger v Krškem. — Po sporedu koncert pri mizah. — Odbor.

V svarilo. Pijeva korespondenca svari duhovščino pred listom, ki izhaja na Dunaju pod naslovom: »Offertenblatt für die reichs und Ungarns«. To podjetje je v židovski službi. Zadnji čas je ta list priobčil več napadov na duhovščino, med drugim tudi neki »protest« duhovniškega kongregacijskega zbora v Liberchih. Ta zbor naj bi bil zavzel stališče in se v gornjem »protestu« potegnili za to, da naj se katoliški duhovniki vdeležujejo tudi pogrebov v krematorij, ker je drugače nevarnost, da bi njihovo mesto zavzel luteranski pastor in da bodo ljudje sploh prestopili v luteranstvo. Ta »protest« je po izjavi predsednika liberške duhovniške kongregacije p. Herzena popolnoma izmišljen ter se kongregacija nikoli ni pečala z vprašanjem o krematorijih. Torej pozor pred listom, ki skuša delati zmedo!

— Razpisana c. kr. poštna urada. Razpisano je mesto poštnega ekspedienta v Brusnicah pri Novem mestu (3/5), pavšal znaša 252 K, proušnje je vložiti v teku treh tednov, ter enako mesto v Vrbniku (III/2), s pavšalom 815 K. prošnje je vložiti v teku dveh tednov.

— Požar pri Črnučah. Gozdnič Straža med Črnučami in Gamljnami je bil v nedeljo močno poškodovan po požaru, katerega vzrok je neznan.

Železniška postaja na Sušaku. Primorske Novine doznajo, da je v principu odobrena postaja na Sušaku in v Pečinah ter bi se v najkrajšem času imela tudi zgraditi. To bi bilo velike koristi za Sušak in Pečine, kjer se že nahajajo kopalšča in hoteli.

Prijava obratov, ki se pečajo s sušenjem zelenjave. V ta namen, da se izvede organizacija glede sušenja zelenjave, se pozivajo vse tovarne, ki morejo sedaj sušiti zelenjavo, da prijavijo kraj svojega obrtvališča na naslov: Vom k. k. Amte für Volksernährung autorisierte Gemüse- und Obstversorgungsstelle, Wien I., Kohlmarkt 1. V poštev prihajajo prave sušilnice in take tovarne, ki so se za vojske adaptirale za sušenje; izvzete so pivovarne in sladarnice. Popis obratov v pivovarnah in sladarnah, ki prihajajo v poštev za sušenje zelenjave, izvrši posebej Centrala pivovarjev in Centrala za slad.

— Umor. V noči na 8. maja je dostej neznan zlikovec v Cogetincih pri Sv. Lenartu na Štajerskem posestnico Marijo Topolnik v njenem stanovanju napadel in s sekuro ubil. Hči umorjene, katero je tujec tudi s sekuro napadel, je tako ranjena, da bo težko okrevala.

— Vlom. Ko so bili vsi domači na polju, je neznan tat vdrl v hišo posestnice Franciške Končan na Balni gori, občina Polhovgradec, in ukradel iz zaprte omare, katero je s silo odprl, nad 700 K denarja in dve svileni ruti. Nadalje je ukradel posodo s svinjsko mastjo, nad 7 kg suhega mesa, 30 jajc in več kilogramov sladkorja.

— Iz kopalšča Lipik je došel prvi izkaz gostov. Ondi se nahaja sedaj že 416 gostov. Oskrba je izborna. Zdravilišče v popolnem obratu.

— Žalostna usoda družine. 20letno kazen je imela prestati Helena Rajek iz Dolnjega Suhodola, župnija Brusnice, zaradi umora svoje tače. Bila je pa pomiloščena, ko je preživela v kaznilnici v Begunjah na Kranjskem že 17 let svoje kazni in se je vrnila letos domov. Doma je kmalu zbolela na hitri vodenici in je že v enem mesecu umrla, stara 43 let. Gotovo ji ni več ugajalo domače podnebje. Peljali so jo kot bolano v novomeško žensko bolnišnico, a umrla je že na poti. Voznik se je vrnil z mrtvim truplom nazaj. Njen mož je nekje v Ameriki, zemljišče je bilo razprodano, sin je ujet in hči pa služi. Žalostna družinska usoda.

— V vlaklu, ki odhaja iz Ljubljane na Gorenjsko, je pozabila v sredo dne 9. t. m. opoldne neka ženska iz št. Vida zavitek, Sopotniki so naprošeni, da če kdo kaj ve o tem zavitku, naj naznani to na železniško postajo Vižmarje.

Umrl je v Makarski v visoki starosti odvetnik dr. Ante pl. Kacič-Miošič.

— Otok Lokrum, nasproti Dubrovniku, na katerem so bili dominikanci, je prevzela nadvojvodinja Elizabeta, poročena kneginja Windischgrätz.

Ljubljanske novice.

Ij Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je na zahvalo občinskega sveta odgovoril z naslednjim pismom: Preblagorodni gospod dr. Ivan Tavčar, župan deželnega stolnega mesta Ljubljane itd., Ljubljana. Potrjujoč sprejem Vašega cenjenega dopisa z dne 7. t. m. prosim biti uverjen, da mi bode vselej v posebno zadoščenje, pospeševati aprovizacijo prebivalstva v teh izredno težkih časih. Sprejmite, gospod župan, izraz mojega posebnega spoštovanja. — Dr. Šusteršič. — Naše uredništvo je prejelo tudi prisrčno zahvalo tobačnega delavstva g. dež. glavarju za njegovo pomoč pri aprovizaciji tobačnega delavstva.

Ij Opozarjamo na dramatični večer v deželnem gledališču, ki se prične danes v soboto točno ob pol 9. uri zvečer.

Ij Otroci Ciril-Methodovih šol v Trstu prirede v ponedeljek, dne 21. majnika leta 1917, ob 8. uri zvečer v deželnem gledališču v Ljubljani gledališko predstavo-bajko s petjem: »V kraljestvu palčkov«. Igra nas povede v podzemsko duplino, v kraljestvo palčkov in vil, kamor zaide malo človeško bitje — Anica. Ta nežni otroček pa prinese podzemskim prebivalcem dotlej popolnoma neznan pojem »mamica«. Mati, njena ljubezen in njen pomen, to je glavni motiv vsemu delu. Troje razumov nastopa in razmotriva, »kaj je mamica«. Anica s preprosto človeško-otroško pametjo pravi: »mamica je mamica, velika je in dobra«. Vedno hrepeni le k njej. Vile, polbožanska bitja, vidijo v mamicici posebjeno ljubezen, zaklad in srečo. Preprosti palčki pa gredo na ukaz kralja med ljudi, ukradejo jim predmete njihove ljubezni, sreče in zaklada ter hočejo — z naivno smešnim pojmovanjem sestaviti mamico iz treh stvarnih delov. V dramatično dejanje je upleteno 12 pevskih in glasbenih točk, ki dajejo posameznim prizorom prijetno pestrost ter uživljajo poslušalce v globino in tajinstvenost najvaž-

nejših momentov. Igra je delo Ciril-Metodovega učitelja in priznanega mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča, glasba pa učitelja Ivana Grbca iz Šklednja pri Trstu. Godbene in pevske točke spremlja orkester, sestavljen iz tukajšnjih godbenikov. Da je delo res dobro in da je izbrano uspelo, naj bo dokaz, da se je tekom leta 1916 izvajalo na tržaškem odru s e d e m k r a t.

Ij Sedeži za dobrodelno gledališko predstavo, katero prirede otroci Ciril-Metodovih šol iz Trsta v deželnem gledališču, so v predprodaji pri dnevni blagajni Kino-Central v gledališču od **ponedeljka, dne 17. t. m. naprej.** Cene: sedeži v ložah: I. nadstropje št. 10, 9, 8 po 5 K, v ostalih po 4 K, v pritličju 3 K 50 vin., v II. nadstropju po 3 K; rezervirani sedeži: I. vrsta po 3 K, II.—IV. vrsta 2 K 50 vin.; parterni sedeži: I.—III. vrsta 3 K 50 vin., IV. do VII. vrsta 3 K, VIII.—IX. 2 K 50 vin., X. do XI. vrsta 2 K; balkonski sedeži: I. vrsta 3 K II. vrsta 2 K 50 vin., III. vrsta 2 K; galerijski sedeži: I. in II. vrsta 1 K 30 vin., ostale 1 K. — Predstava se vrši 21. t. m., ob 8. uri zvečer na korist goriškim beguncem, v vojni oslepelim kranjskim vojakom n družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ij Kranjsko društvo za podpisovanje vojnega posojila opozarja vse svoje člane, la se vrši glasom objave na društvenem okalu v ponedeljek, dne 14. maja 1917, ob 5. uri popoldne v Ljubljani v društvenem lokalnu Šelenburgova ulica št. 7/II., izredni občni zbor. Dnevni red te izredne skupščine je raztegnitev društvenega poveljanja na 6. vojno posojilo, dopolnilna volitev enega odbornika in slučajnosti. K. anesljivi in obilni udeležbi vabi društveni odbor. — Odbor.

Ij Poroka. Danes se vrši poroka odvetnika, deželnega poslanca in občinskega svetnika g. dr. Frana Novaka iz Ljubljane z gđc. Vido, hčerko gospe Mici Treo in g. dr. Dragotina Treo, odvetnika iz Gorice, sedaj v Ljubljani.

Ij Prošnja za knjige. Vojaško dušno skrbstvo rezervne bolnišnice št. 4 v Ljubljani prosi dobre Ljubljančane za slovenske in nemške knjige za v tukajšnji obrtni joli nastanjen invalide s Kranjske. Darila naj se blagohotno pošiljajo na vojaško dušno skrbstvo, obrtna šola, II. nadstropje, soba št. 15.

— Zahvala naših fantov. Najtoplejšo zahvalo izrekamo slovenski fantje 5. strelskega pešpolka visokočastitemu knezoškofijskemu ordinarijatu v Ljubljani za prekrasne nam poslone knjige. Veselje, katero so nam napravile, je bilo nepopisno. Bog plačaj vsem dobrotnikom.

— Osmič je odlikovan tekom vojne stotnik v generalnem štabu gosp. Anton Lokar. Dobil je zaslužni križ z vojno dekoracijo od malteškega viteškega reda.

— Pri Jadranski banki, podružnica Ljubljana, podpisalo se je do danes 2,100 tisoč kron šestega vojnega posojila.

Ij Iz seje mestnega aprovižnega odseka, dne 11. maja 1917. Prihodnji teden se bo razdeljevala pšenična moka po 1/2 kg na karto. Zaloga moke je zadovoljiva in bo mogoče še vse tri nadaljne tedne honorirati v polni meri močne karte. — Jajc je dovolj v zalogi in se bodo poleg prodaje v vojnih prodajalnah, oddajala tudi v večjih množinah pri ubožni akciji po znižani ceni. Kakor je bilo že v časopisih objavljeno, se zahteva odslej od gostilničarjev pri odmeri mesa nakazila za meso, katera dobe od njihovih gostov. Odsek vzame novo odredbo na znanje in jo odobri. Nakupi se večjo množino sira. Deželno vladu se prosi, da takoj prepove vsak izvoz zelenjave iz Kranjske. Lansko jesen so razni prekupci in špekulantje po celi deželi neverjetno visoko navili cene za sardje. Neobhodno potrebno bo, da si Ljubljana pridobi rekvizično pravico v nekaterih okrajih na Kranjskem, da bo mogoče uravnati cene in ob enem kolikor mogoče veliko preskrbeti tukajšnjemu trgu sadja. Mestni aprovižaciji se je ponudilo v najbližji okolici gozd, katerega se lahko poseka in se na ta način preskrbi mestno pekarijo z drvni. Ponudeni gozd se po strokovnjakih pregleda in plača po pavšalni cenitvi.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivan Pevac, trgovac in hišni posestnik, 64 let. — Marija Klemen, hiralka, 69 let. — Ana Božič, hiralka, 32 let. — Marija Košič, strojarjeva hči, 9 mesecev. — Anastazija Golubič, zasebnica, 71 let. — Mariana Kosec, bivša strežnica, 71 let.

Ij Oddaja špeha za VII. okraj (Spodnja Šiška). V ponedeljek, dne 14. maja se

bode zopet oddajal špeh v cerkvi sv. Jožefa in sicer na vsako pekovsko izkaznico 1 kg po 9 K. Na vrsto pride to pot VII. okraj, to so stranke, ki dobivajo kruh pri konsumu, Okornu, Kavčiču in Tušarju v Spodnji Šiški. Stranke se izrečno opozarjajo, da mora vsakdo prinesiti s seboj novo pekovsko izkaznico, ki jo je dobil pri zadnji krušni komisiji in maščobne karte. Špeh se prične oddajati točno ob 10. uri dopoldne. Na pekovske izkaznice, ki veljajo samo za eno osebo, se špeha ne bo oddajalo. — Pretekli ponedeljek nekatere stranke niso dobile špeha. Vsem tem strankam se je razdelilo mala izkazila, in dobe špeh zajedno s VII. okrajem. **Opomba uredništva:** Zadnji ponedeljek je bil pričetek oddaje špeha tudi določen na 10. uro, pa je bil še pred tem časom ves špeh oddan. Pričakujemo, da se bodo gospodje topot držali naznanjene ure.

Ij Glasbena Matica. Gospod Marko Vuškovič bo v svojem koncertu v torek dne 15. t. m. izvajal definitivno tale izredno lep spored: I. Iv. pl. Zajc: a) Noč je tiha, b) Arija iz opere »Zrinski«; 2. Vekoslav Ružič: a) Ja te ljubim, b) Slovvačka pučka pjesma; 3. Löwe: Sat (Ura), Rubinstein: Asra; 4. Čajkovskij: Arija kneza Gremina iz opere »Onjejin«; 5. Delibes: Arija iz opere »Lakmé«. 6. Verdi: Arija iz opere »Ples mask«. 7. Thomas: Napitnica iz opere »Hamlet«. — Ta prelep spored z dodatki izvajan po krasnem mogočnem baritonem glasu mojstra Vuškoviča bo izreden užitek vsem obiskovalcem koncerta.

Ij Oddaja cenejšega mesa na modre izkaznice. V ponedeljek dne 14. maja bo mestna aprovižacija oddajala v cerkvi sv. Jožefa goveje meso za one priglašence, ki imajo male modre izkaznice, in sicer 1 kg po 2 K. Določa se naslednji red: od 2. do 3. ure popoldne pridejo na vrsto stranke, ki imajo modre izkaznice s št. 7250—7500, od 3. do 4. ure stranke, ki imajo modre izkaznice s št. 7501—7750, od 4. do 5. ure stranke, ki imajo modre izkaznice s št. 7751—8000 in od 5. do 6. ure stranke, ki imajo modre izkaznice s št. 8000 naprej. Rodbine z 2 ali 3 osebami dobe 1/2 kg, rodbine s 4 in 5 osebami 3/4 kg, rodbine s 6, 7 in 8 osebami 1 kg, rodbine z 9 in več osebami 1 1/2 kg. Vsakdo naj prinese s seboj nakazilo za meso, katerega je dobil pri zadnji krušni komisiji. Pripraviti je strankam tudi drobiž.

Ij »Umetniška propaganda«. V sodni ulici je otvoril ing. Uhlir trgovino z raznimi brezpomembnimi drobnarijami in neukusnimi barvotiskii. Kdo ga je pooblastil, da na račun oziroma škodo slovenskih umetnikov propagira razne črepinje, nemoralne razglednice tujega izdelka, deloma zelo dvomljive vrednosti, nam sicer ni znano, a slovenski umetniki menda ne. Par razglednic, izvršenih po originalih naših umetnikov, ki jih je založil in jih prodaja v svojo korist, pa tudi še ne opravičuje naslova »Umetniška propaganda«, ki ima namen edino le vzbujati v občinstvu mnenje, da z nakupom te šare podpira umetnost — zlasti domačo, v resnici pa ji je le na škodo.

Ij Za semensko ajdo in proso se je priglasiti na magistratu od 14. do 16. maja. Semensko blago morejo prejeti le tisti, ki dotične vrste žita sami niso nič ali ne dovolj pridelali. Imenovano semensko žito bo oddajal Zavod za promet z žitom in se morajo priglašenci javiti od 21. do 23. maja v dopoldanskih urah v pisarni Žitnega zavoda, Dunajska cesta 31. — Okoličani naj se istotako od 14. do 16. maja zglase pri svojih županstvih, na kar bodo prejeli seme pri pristojnih komisijonarjih od 24. do 26. maja.

Svila za krojače. Zadruga za krojače in krojačice ima za svoje člane in članice črno svilo. Člani, ki rabijo svilo, naj se priglasijo na Zadrugo krojačev in krojačic.

Ij Petrolej. Razne stranke so začele prihajati na mestni magistrat po nakaznice za petrolej ter povpraševati, kje in kako naj se petrolej sploh dobi. Vsi zainteresirani krogi se tem potom opozarjajo, da je glede petroleja izšla posebna naredba in naj stranke za sedaj nikamor ne hodijo. Kje, kako in kdo ga bode smel dobivati, objavimo prihodnji teden, ko bode vse urejeno in tozadevna naredba stopi v veljavo.

Ij Darovi Elizabetni otroški bolnišnici. Družina dr. Dermastia je poklonila Elizabetni otroški bolnišnici namesto venca svoji umrli hčerki Citi 100 K; nadalje so imenovani bolnišnici še darovali: preč. g. župnik Alojzij Kummer, Stara Loka, 5 K, neki duhovnik 15 K, neznani 10 K.

Ij Železniška nesreča. V nedeljo zjut. ob 4. uri je padel z nekega železniškega voza tamošnji 58 let stari skladišni pomožni sluga Franc Škrjanc s Tržaške ceste 41, ko sta trčila dva voza skupaj. Zadobil je po telesu več poškodb ter je moral v bolnišnico.

Ij Antonije Lerchove ustanovo letnih 70 K razpisuje vlada. Upravičene so revne gospodične plemškega stanu od 6 do 18 let, prebivajoče v Ljubljani. Razglas je nabit na magistratu.

Ij Kolesarjeva nesreča. S kolesa je padel v nedeljo popoldne na nekem ovinku na cesti med Šmarjem in Škofljo 64 let stari prostorni mojster pri G. Tönnies v Ljubljani, Janez Letnar z Dunajske ceste 25, ko se je peljal domov. Ko se je ozrl nazaj, mu je kolo zavozilo ob cestni breg, vsled česar je padel ter si zlomil levo roko. Zdravi se v tukajšnji deželni bolnišnici.

Ij Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin se zopet prične na mestnem magistratu v torek, dne 15. maja 1917, v mestnem vojaškem nastanjevalnem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje), in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) in v II. mestnem okr. (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) v torek, dne 15. maja; za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Fr. Jožefa ceste) v sredo, dne 16. maja 1917; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto v petek, dne 18. maja; za IV. mestni okraj (št. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v soboto, dne 19. maja. — Za Spodnjo Šiško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh, v ponedeljek, dne 21. in v torek, dne 22. maja 1917. — Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. ure popoldne. — Stranke se prosijo, da se natančno drže teh določb.

Ij Nesreča z revolverjem. Dne 10. t. m. je pred hišo v Ljubnem št. 44 snažil neki častniški sluga revolver, pri čemer se mu je izprožil ter zadel 15letno Cecilijo Praprotnik, hčer kajzarja Antona, ko je ravno v tem trenutku prišla mimo, da bi šla v hišo. Projektil jo je zadel v trebuh ter jo smrtonovarno ranil. Pripeljali so jo takoj drugo jutro v tukajšnjo deželno bolnišnico, kjer je dobila takojšnjo zdravniško pomoč.

Nabiranje zelišč Beguncem, invalidom, revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih zelišč, priti do postranskega dobrega zaslužka. Natančna pojasnila daje tvrdka R. Luckmann, prej Jos. Leuz nasl. v Ljubljani Ahacljeva cesta št. 10 v bližini sv. Petra cerkve.

Ij Izgubila se je včeraj zvečer na travniku pri smodnišnici moška palica s koščeno kljuko. Pošten najditelj je naprošen, naj jo odda pri upravi lista proti primerni odškodnini.

Ij Na stojnici nasproti trgovine Šober na Vodnikovem trgu se je našla vsota denarja. Dobi se v trgovini Šober.

Ij Našla se je na glavni pošti večja vsota denarja. Dobi se pri Jeri Čeren, Savlje št. 16.

Ij Ubežal je zelo udomačen kanarček. Najditelj se prosi, da ga blagovoli oddati Pred škofljo 13/I.

Po svetu.

— **Ime Austria-Este.** Cesar je odredil, da preide ime in grb Austria-Este v zmislu intencij pokojnega nadvojvode Franca Ferdinanda na drugorojenega sina nadvojvode Karla Roberta, rojenega leta 1915. in na njegove naslednike po pravu prvorojenstva.

Za svetnico proglašena. V cerkvi sv. Petra v Rimu je sv. oče Benedikt XV. ob navzočnosti večjega števila kardinalov proglašil špansko redovnico Terezijo Marijo od Sv. Jerneja, ki je bila rojena v 16. stoletju, za svetnico.

— **Rokovnjač Sv. Peter** pod Sv. gorami. Po obsoletskih krajih nastopajo roparske druhali, ki povzročajo strah in škodo. V noči od 27. do 28. aprila je taka tolpa obiskala župnišče pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Trikrat so poskušali vlomiti. Ko so že bili blizu cilja ter so deloma že iztrgali železno omrežje, jih je dvakratni strel preplašil ter jim natrosil poper pod nože. Upamo, da se bo ukrenulo vse potrebno, da se bo prebivalstvo naših krajev obvarovalo straha in škode.

— **Dva Slovenca v angleškem ujetništvu.** Leopold Konečnik od 2. saperske st. v Ptujju pošilja sledeče pismo, ki ga je dobil od svojega brata, ki se nahaja v angleškem ujetništvu: Anglija, dne 17. februara 1917. Dragi bratec! Srčne pozdrave pošiljava podpisana iz daljne Anglije in poročava, da sva še živa. Piševa pogosto, da sva porabila že skoraj ves papir. Nahajava se na neki graščini in nama dobro gre. Midva, dasiravno ne dobiva nobenega glasu od doma, se tolaživa, da se skoraj vidimo. Še živita dva slovenskoštajerska rojaka Jakob Konečnik iz Jarenine in Ivan Petek iz Polenšaka ter pozdravljata starše, brate, sestrice, ženi in otroke. Moja roka je okorna za pisavo. Ta papir je nama dalo neko dobro dekle. Imava malo časa za pisati, a še to mroava storiti samo na skrivnem. Z Bogom! Na veselo svidenje! J. K., vojni ujetnik Raptorka, Rück. Voch 12, Anglija.

S coklami v pisarne. Dunajski magistrat je kupil 300.000 parov cokel, katere bo porazdelil med mestne uslužbence in njih rodbine. Mestnim uslužbencem je na-

ročeno, da se naj za vzgled drugim ne sramujejo nositi cokel tudi v pisarne in urade, ker se je nadejati še večjega pomanjkanja obuhal iz usnja.

Elektromagnetična rastlina. V Nikaragui (osrednja Amerika) so našli novo rastlino, ki poseduje veliko elektromagnetično moč. Ako odrežeš vejico, te udari kakor močna električna baterija. Rastlina zamore, da potegne nase v razdalji do sedem ali osem korakov žeblje in podobne kovinaste stvari.

Iz Hrvaške.

Umrli je na Sušaku pri Reki upokojeni generalni major Ivan pl. Rukavina od Kladnačkega polja, star 63 let.

Obesila se je v Opatiji v hotelu »Štefanija« tamošnja služkinja Antonija Česnik, stara 29 let.

— **Umrli** je v Zagrebu vojak 17. pešpolka Leopold Švelbar.

— **Pomilostil** je cesar na Hrvaškem 90 kaznjencev in kaznjenk.

Podmorski čoln nadvladuje položaj. Amsterdam, 9. maja. (K. u.) »Daily News« pišejo: Po izjavi admirala Capelle nadvladujejo položaj uspehi podmorske vojske. So taki časi, v katerih vlada ne sme molčati. Carsonovo priznanje pomenja, da se molči, ker je nevarnost velika. Pravijo, da niso našli nobenih sredstev proti podmorskim čolnom. Vprašati moramo, če so se s tem vprašanjem pečale tudi najboljše glave. Vprašujemo, dasi ne pričakujemo, da bi nam odgovorili, a prezreti radovednežev ni več mogoče.

Francozi nezadovoljni z razvojem v Rusiji. Frankobrod, 9. maja. »Frankf. Ztg.« poroča iz Pariza: Dogodki v Rusiji francosko časopisje zelo skrbe, a poročajo o njih temno, da bi Francozi še dalje verovali na vojno pripravljenost Rusije. Le socialist Renaudel priporoča v »Humanite« naklonjenost ruskim mirovnim stremljenjem in predlaga, naj se pod Wilsonovim predsedstvom revidirajo vojni smotri Rusije.

Pogreša se od 13. avgusta 1916 pešec 27. dom. pešp., 11. komp., Franc Jezeršek iz Most. Zadnjikrat je pisal iz ruske fronte. Kdor bi kaj o njem vedel, naj sporoči gospej Jezeršek v Mostah.

Franc Kramarič: Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar. Vsak slovar obsega 1700 besedi. Slovar je vsled priročne oblike in bogate besednice zaklada za zasebno uporabo priporočljiv. Posebno v današnjih razmerah, ker so med vojsko pošli vsi slovarji srednjega obsega in je dobiti samo še veliki Wolfow slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar. Vsak del stane vezan s poštnino vred 2 K 60 vin. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Bolnim ženskam pripomore naravna »Franz-Josef«-grenčica do večje slasti do jedi, bolj urejene prebave, neoviranega lagodnega odvajanja, s čimur je združen v mnogih slučajih izredno dobrodejen učinek na obolele organe.

Zaprte se odstranja splošno s pomočjo odvajalnih sredstev. Treba je pa izbrati tako odvajilo, ki ne draži čreves in ne navadi telesa na redno vporabo. Dosti je odvajalnih sredstev, od katerih je treba vedno več zavzivati, da se doseže zaželeni učinek. Konečno pa jih treba vsakodnevno vporabljeti in se jih ne more več pogrešiti. So pa tudi odvajila, ki krepke črevesa in želodec. Tako priporočljivo sredstvo so Fellerjeve tek vzbujajoče rabarbarske kroglice zn. »Eltz-kroglice«. Radi njih lagodnega učinka jih tudi ženske in otroci lahko uživajo. Tudi zabranjano in odstranjajo neželjeno nabiranje masti. 6 škatljic pošlje na vse strani za 5 K 57 vin, poštnine prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Eltztrge št. 134 (Hrvaška). Istočasno se pa lahko naroči tudi Fellerjev bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc zn. »Eltzfluid«, 12 steklenic 7 K 32 vin prosto poštnine. To staropriznano, odlično sredstvo je že pomagalo mnogim ljudem, ki so si vsled prepaha, vilage ali prehlajenja nakopali kake bolečine.

(— vs —)

Naročalte „Slovenca.“

2 služkinji begunki

ena vajena hišnega, druga gospodarškega posla, se sprejmeta takoj v Ljubljani v službo. Hrana tečna in dovolj. Vpraša se lahko ustmeno ali pa pismeno v upravnistvu »Slovenca«.

Naprodaj je radi pomanjkanja krme težka

KRAVA

ki bo teletila začetkom julija. 1177 Jakob Kosanc, Zbornia šiška št. 31.

Junaki na bojiščih žrtvujejo kri in življenje — Vam v za edini je treba denar le posoditi. Podpisu, le šesto vojno posojilo!

Tužnim srcem naznanjam, da je moj dragi soprog, gospod

Mihael Podgornik
c. kr. uradni sluga

po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v petek dne 4. maja t. l. ob 9. uri zvečer izročil svojo dušo Stvarniku.

Za obilne tolažilne obiske v bolezni ranjkega soproga, osebi o za dokaze sočutja in številno častno spremstvo ob njegovem pogrebu v nedeljo, dne 6. maja t. l. izrekam preblagorodnemu g. dvornemu svetniku Josipu Billek, g. rud. nadkomisarju Jaroslavu Plzák, prečastiti duhovščini, vsem tovarišem, prijateljem in znanecem ranjkega dragega soproga svojo najgloblje željo zažalo. Bog plačaj vsem!

V Idriji, dne 7. maja 1917.

Ana Podgornik,
v imenu sorodnikov.

Trgovci!!

Zahtevajte ponudbe z vzorci za kocke za juho, guljaš, papriko in kumno najfinjše kakovosti. Za večja prehranjevanja priporočam izborno zmes za juho in guljaš.

Maks Seidler, Dunaj XX., Wasnergasse 17.

Razglas.

IX. redni občni zbor

... Kreditnega društva ...
Mestne hranilnice ljubljanske
se vrši

dne 22. maja t. l. ob 3. uri popoldne
v hranilnični posvetovalnici

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o VIII. rednem občnem zboru.
2. Odborovo poročilo o društvenem delovanju v letu 1916.
3. Poročilo računsko-pregledovalne komisije o računskem zaključku za osmo poslovno dobo.
4. Določitev števila odbornikov in njih namestnikov ter volitev teh upravnih organov.
5. Volitev članov računsko-pregledovalne komisije in njih namestnika.
6. Sprememba pravil.
7. Raznoterosti.

Fran Ksaver Stare,
predsednik.

Anton Stiplošek

sobni in dekoracijski slikar ter pleskar

Ljubljana, Zvezdarska ulica 4

se priporoča p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela ob najmodernejši izvršitvi in po najnižjih cenah.

Sprejema naročila tudi na deželo.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28 (prej v Gorici)
vij. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev, gramofonov, žepn. elektr. svetilk, kompl. že od K 2.—. V zalogi vedno par tisoč. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za razprodajalce.
Mehanična delavnica Stari trg šte. 11.

2 gospodičini

se sprejmeta na hrano in stanovanje.
Naslov pove uprava lista pod št. 1155.

Proda

se lep in skoraj še nov, prav malo rabljen brek za 10-12 oseb

Prosi se dopisnica z odgovorom. Naslov pove uprava lista pod št. 1159. 1159 (2)

POSESTVO

v Kandiji pri Novem mestu, ki se dobro obrestuje, z malim vrtom, velikimi prostori, hlev in ledenica, okolu 10 oralov bukovega gozda se ceno proda. Pismena vprašanja naj se naslovi na odvetniško pisarno gosp. dr. Otona Vallentschag v Ljubljani. 1138 (2)

Mladenič 30

prosi osebo, ki se je javila v mesecu sušcu, natančnejšega naslova. Pisma na upravnishstvo „Slovenca“ pod „Mladenič 30—1160“.

DEKLICA,

stara 17 let, išče mesto

UČENKE

v kakih večji trgovini v mestu ali na deželi. Ponudbe se prosi na upravo tega lista pod „Učenka 1173e.“

Tvrdba trpežnih električnih svetilk in baterij išče

veščega

zastopnika.

Tozadevne blagovoljne ponudbe naj se pošljejo pod šifro „W. S. 555“ na anonimno pisarno RUDOLF MOSSE, Dunaj I., Seilerstätte 2. : 1156

Na prodaj je

II. nadstropna hiša

z dvoriščem, velikim vrtom. Naslov se pozive pri upravi lista pod šte. 1176 (ako znamka za odgovor). 1176

Proda se iz proste roke 1175 (3)

stavbna parcela v Ljubljani

ca 10.000 m² velika, obstoječa iz travnika in njiv, tik ob kolodvoru, pripravna za tovarno ali drugo, ker se lahko vpelje industrijalni tir. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 1175 (ako znamka za odgovor).

Prodajalka

izurjena v trgovini s papirjem na debelo in drobno se sprejme. Ravnotam se sprejme

kontoristinja

zmožna knjigovodstva, strojepisja in stenografije. Ponudbe pismeno pod št. 1172 na upravo „Slovenca“. 1172 (5)

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polik, posesta, vrednostnih papirjev ali proti zaznambi na službene prejeme.

Vražajo se posojila v 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4¹/₂%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.248.40 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Prodaja posode od 14. do 26. maja.

Prodaja se Karlovarski porcelan ter posoda iz pločevine, emajla in litega železa.

Na številni obisk vabi

Ivan Kus.

Zadružna zveza v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema prijave na

VI. avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

- I. 40 letno davka prosto 5¹/₂% amortizacijsko državno posojilo po K 92.—,
- II. 5¹/₂% dne 1. maja 1927 povračljive državne zakladnice po K 93.50, prištevsli obresti od 1. maja 1917 dalje.

Uarsiveno zavarov. „Karl Gold“ baterije so edino dobre.

A. A. Kregar, Ljubljana
I. največja trgovina elektr. žepnih svetilk in baterij na Kranjskem.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 1

sprejema po ORIGINALNIH POGOJIH prijave na:

VI. AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILO

- I. davka prosto 5¹/₂% amortizacijsko državno posojilo po K 92.50 odštevsli 1/2% bonifikacije t. j. K 92.— za K 100.— nom.
- II. davka proste 5¹/₂% dne 1. maja 1927 vračljive drž. zakladnice po K 94.— odštevsli 1/2% bonif. t. j. K 93.50 za K 100.— nom.

Pri amortizacijskem posojilu dobijo subskribenti kot posebno bonifikacijo za eden mesec obresti zastoj (to je 46 vinarjev pri vsakih K 100.— nominalne). Pojasnila in tiskovine pri blagajni banke na razpolago.

Med plazovi.

Prišel sem zopet na goro R., kjer sem bil pred letom dni. Prejšnje leto je bilo dovolj snega, letos pa še znatno več. Plazovi grme neprenehoma v dolino. Pred njimi imamo pač velik strah, ne pa pred italijanskimi granatami. Italijanski zrakoplovi nas velikokrat obiščejo, zato pa imamo top, da jih vedno prav lepo pozdravimo. Vse pa, kar hočemo imeti, si moramo preskrbeti z največjo težavo iz doline. Bil je veliki petek. Dobimo povelje, da naj gremo pomagat nosačem, dasi preskrbimo za sebe neobhodno potrebni živeži. Razen tega smo morali prinesiti na naš kraj še obrambni top proti zrakoplovom. Šli smo. Na poti nazaj smo se kakor po navadi peljali po vspenjači s posameznimi kosi razdrtega topa. Plazovi so bobneli v dolino in od gorskih vrhov je zamolklo odmevalo bobnenje. Srečno smo spravili top na svoje mesto, potem smo se pa zopet vračali k vspenjačem. Prepeljal sem se že s tretjo vspenjačo, nato pa odhitim v naše zavetje. V tem se vdere plaz. Drevesa, debela četrtr metra, žanje kakor ženjica žito in nese skupaj s kamenjem in drevjem v dolino. Nato zaslišim krič. In kaj vidimo? Moj prijatelj, ki se je peljal kmalu za menoj, je visel na vspenjači kakih 80 metrov visoko. Takoj smo odhiteli na pomoč in Wo smo odkopali del vspenjače, smo šele spravili tega reveža vojaka iz nevarnosti. Seveda je ta plaz zahteval tudi druge žrtve. Zaslul je šotore v katerih so bili vojaki. Hitro smo pričeli odkopavati. Nekaj smo rešili še živih, drugim pa je plaz pretrgal nit življenja. Delali smo do trde noči in reševali kar se je dalo rešiti. Bogu in Materi božji sem imel zahvaliti, da sem ostal v tolikih nevarnostih še živ in zdrav. — Srčne pozdrave pošilja Franc Bergmann z Jesenic na Gorenjskem.

Eno uro oficir.

ali

Kako sem si zaslužil »srebrno«?
(Priobčil ***)

Polnoč 2. novembra 1916.

Vernih duš dan je torej minil in ž njim silovita deveta soška bitka. Vojaški kritiki vseh držav so jo, kakor smo s ponosom brali v došlih časnikih, označili soglasno kot »velebitko sedanje svetovne vojne«, ter jo stavljajo v isto vrsto z bitkami v Karpatih, pri Gorlicah in Verdunu. Po grozni, šestinpetdeset ur trajajoči artiljerijski pripravi je valil vsled neuspeha v osmi bitki zbesneli Lah infanterijske mase, po ruskem načinu v vedno novih valovih, proti nam celih pet dni in pet noči. Pozabil je tudi vsa najnovejša tehnična sredstva kakor: ogromne metalce min, električne toke v rovih, strupene pline, strašno učinkujoče ročne granate, velikanske žaromete, revolverske stroje in dr. Dosegel je sovražnik sploh vsestransko višek moderne vojne napadanja, in cilj njegov: Komenska planota je ostala v naših rokah!

Ta misel mi je kot prva pripravirala v moje uboge možgane, kateri so začeli sedaj po zadnjih treskih laških granat o polnoči po Vernih duš dnevno zopet normalno delovati, potem ko sem se, z obema rokama pretipavajoč svojo glavo-revico, prepričal, da sem še pri pameti. Lahko pa trdim, če mi divje jurisanje na Vseh svetih popoldne in grozni napadalni metež v sveti noči Vernih duš leta 1916. ni moglo napraviti usodepolne zmešnjave v mojem kapitolu, je ne bo mogla več nobena nova katastrofa prihodnosti.

Devet nas je bilo, zatepenih po bitkini vihrji v plitvo kritje.

Kam naj krenemo? Kje so naši?

Kje so Lah? Kaj početi?

Bili so grozni trenutki za mojo ubogo glavo.

Popolna tišina bojišča, srkajočega toplo kri iz še svežih ran stotin in tisočin in nema noč, pokrivajoča vso plan s črno temo, sta mi vzbujale vedno huje strašno slutnjo, da smo v sredini sovražnikov...

Jaz da bi prišel v laške roke!

»Pobegnij lo je!« bi zaorile jate mojih žal veleštevilnih nasprotnikov v Gorotanu.

Gromko je začel pobijati po moji glavi tudi čut odgovornosti: bil sem namreč namestnik rojnega načelnika, katerega pa smo malo poprej zgrešili. Avtomatično — brez stotnika, brez generala — sem torej »avanziral« na njegovo mesto. Rojni načelnik je sicer najnižja stopnja militarnih dostojanstev; vsakega infanterista-brezvezdnika ogrnejo lahko s to togo brez vseh zvezd in portopejev. A sedaj v tem velekritičnem položaju sem zdihoval pod jarmom in bremenom tega novega poklica in dostojanstva. Saj sem bil samostojen oddelek poveljniki sredi bojišča in nad seboj nisem imel nobenega, ne korporala, ne generala!

Ni mi dalo miru v kritju.

Drl sem v noč! Sam! Sredi bojnega polja, kjer je divjala še pred eno uro ena največjih in najsrditejših bitek svetovne zgodovine!

Kolkokrat v moji mladosti, posebno ko sem študiral sloveče vojne starih in novih časov, je prevzelo mojo mladeniško fantazijo neodoljivo hrepenenje, zreti enkrat s svojimi očmi kako bojišče hitro po bitki. S strastno silo in slastjo mi je zahrepenela vedeželjna duša na plan bitek pred Trojo, na polje maratonsko, kolomejsko, platejsko, katalavnsko, lipsko itd., itd.

In sedaj so se mi v grozni istini in aktualnosti uresničile mladostne sanje in želje!

Šel sem torej sam na poizvedbo. Plazim oprezno naprej po čerih kraškega skalovja kakor tat. Zdrkujem vedno niže po robu proti cesti. Mrtvaški duh in smrad strupenih plinov mi buta vedno huje v nos, grlo in prsa. Noga se mi zamota, padem. Z rokama otipljem človeška telesa... Dva mrtveca sta ležala navskriž. Na desni jih zazrem cel kup. Krenem na levo. Prodiram dalje v temo. Mrmral sem tiho predse vsemogoče molitvice. Iz ozadja od leve sem done obupni klici: »Sanite-eti!«, vmes od desne sem laški: »Ajuto-o-o!« (Pomoči!) Naenkrat se posveti kot podnevu: Kar pet svetlobnih granat so vrgli Lah iz grmovja okraj ceste. Vrgel sem se hipoma na tla; ali so mar začuli moje korake? Čepel sem četrtr ure. Naenkrat pa zaslišim pod klanecem klopot ubežnih konj in korake vojakov. Napnem ušesi in zazdelo se mi je, da je nekdo poltiho zaklical: »Vorwärts!« (Naprej!)

Takoj sem se vrnil s trdnim sklepom, odriniti z oddeikom urno v smeri proti cesti ter po nji naprej v varno ozadje.

Pri tovariših pa sem naletel na odpor. Bili so vsi strateški lisjaki, godeški in premislanski veterani, kojim sem bil jaz v vojaških rečeh »mladi zajec iz grma«, in kateri so me prav resno opozarjali na uvaževanje starega koroškega aksijoma: Počasí, pa gvišno!

Ker pa jaz nisem bil volje, zlahka kapitulirati, in ker sem zagrozil z »reglamajem«, so začeli počasi vstajati in natvezovati si nahrbtnike. Korakali so mrmraje za menoj. Le dva sta zaostala in nismo jih videli več. Zajela jih je laška patrolja. — Zadnji čas je bil torej, da smo odnesli pete iz te zagate.

Šli smo — pardon — marširali smo (hodi le civil) po vredpisih v »zavarovanem maršu« skozi bojišče.

Skušnjavci so se začeli oglašati: »Vrnimo se! Mi gremo v pogin!«

A jaz sem, kakor pred prvim juršem na praznik Vseh svetih, vzdignil roke, peljal desnico v velikanski križ, kakor bi hotel zvezati nebo in zemljo, naše in Lahe, in v noč so skrivnostno poltiho donele besede duhovniškega blagoslova:

»Adjutorium nostrum in nomine Domini!« (»Naša pomoč v imenu Gospodovem«) in dosegel sem, kar sem hotel imeti: moč in pogum zase in zaupanje svojih tovarišev. Nehote so se sedaj čutili varni pod mojim vodstvom.

Pridemo srečno na cesto. Večkrat smo morali korakati preko mrličev.

Krenemo na levo mimo mrtvih konjskih trupel, zavojev municije, zbitih kanofov, mrtvih tovarišev. Kmalu začujemo na desni (na mestu, kjer je v prejšnji noči usahnila cvetka iz šentpeterske fare pri Grabštanju, rudečelični Nante Kulterer, četovodja), kopati. Misleč, da so kopači naši vojaki, pošljem dva tovariša na poizvedbo. Kmalu sta se vrnila z usodepolnim poročilom: Lah! so!

Meni je zastala sapa. Zamrzelo me je po hrstu in čelu.

»Ti nas vodiš v pogin!« »Jaz imam doma ženo in dečo!« so mi sikali pod nos sestrašeni tovariši. V dno duše me je zabolalo.

»Adjutorium...« sem zopet zdihnil in tiho in urno kakor mačke smo jo drli naprej za grmovjem.

Dobre četrtr ure navrh začujemo za občestnim grmovjem šepet.

»To so pa gotovo naši,« zašepetem najbližnjemu tovarišu na uho. Misel, da so naši na tej strani še v postojankah zadnjega večera, je obvladala še neomajano moje načrte. Zato sem le bolj iz navade zapovedal s tihim glasom: »Puške gotove!« Vse na svetu bi tukaj prej zaslutil, kakor Lahe. Pa varal sem se grozno! Kajti komaj deset korakov pred nami pomoli laška čelada iz vejevja. »Polkompanija!« »Puške kvišku!« »Namerite.« siknem in dvanajst cevki je molelo sovražniku pod nos. Zvito in prekanjeno sem šestorici zaklical: polkompanija, da tako sestrašim in farbam sovražnika. — V isti sapi skočim par korakov naprej in zapovem: »Surso le manil!« (Roke kvišku!) in že je molelo dve, štiri, šest, deset rok proti nebu! Kakor bi trenil, so skočili vsi moji tovariši v polukrog okoli sovražne čete.

Bila je laška poljska straža, šest mož in en »capprale«, ki je očitno bila poslana na poizvedbo za umikajočimi se našinci.

Kmalu smo imeli vse razorožene. V žepih so imeli bele ročne granate. Krušnike in čutare smo jim pustili.

Caporale (korporal) je bil pravi orjak, longin krepke postave. Ko sem ga domu črede vprašal, zakaj se je tako hitro udal,

mi je rekel: »Povedalo se nam je, da so Avstrijci že zvečer izpraznili ves občestni kraj in zatorej sem se čutil varnega. Ko sem začul po cesti doli korake, sem bil prepričan, da so naši (Lahi) in jih nisem hotel ustaviti. V trenutku pa, ko sem pomolil glavo skozi veje, ter zaklicati »halt qui!« (Stojte!) smo čuli že tvoje povelje: »Polkompanija!« in »Le maní surso!« Kaj nam je torej preostajalo?«

Kakšen, za nas tako srečen slučaj! Lah! so nas imeli za svoje, mi pa nje za svojel! Desetkrat lažje bi bili zajeli Lah! nas v kritju teme in grmovja!

Moja duša pa se je veselila in hvaležno spoznala, da je nas vodila ljuba božja roka, da nas je ljubi Bog rešil v tej strašni noči na tak ženjalno lahak način, nam rešil čast in življenje ter nam naklonil v obeh tega sveta še — venec slave in junaštva.

»Bog je bil pri meni in njegov angel!« Ta vesela vera mi je od tega trenutka naprej moja nova zvezda, ki mi je vszla iz devete soške bitke in ki mi od tedaj naprej vedno jasneje sveti in mi bo razsvetljevala vse dni mojega novega življenja.

Ali sem pa bil res vreden božje pomoči? Ali pa je mi dobrotni Bog hotel le pokazati moč duhovniškega blagoslova, ki deluje in učinkuje ex opere operato?

Z ujetniki smo ravnali v smislu ženevske konvencije. V srce me je ganilo, kako neskončno hvaležnost so kazali, ko so se prepričali, da jim ni nič ne storimo ter nam še v glavo ne pade, vriniti jim bajonete v trebuh, kakor so pričakovali.

Kar iz sebe so bili vsi od samega veselja. Jaz sam sem bil srečnega izida našega nočnega pohoda sredi sovražnika vesel.

Toda kam sedaj? Na katero stran naj se obrnemo? Dejstvo, da se naši ujetniki niso ozirali sumljivo na nobeno stran, sem si tolmačil za dobro znamenje. V tesni bližini najbrž ne bo Lahov. Spominjajoč se, da človek v prvih hipih veselega presenečenja pove le resnico, vprašam korporala, kje da so sovražniki. Pokazal je na smer, na katero smo hodili po cesti, ter mi dejal: »In questa parte sono tutti quanti Italiani.« (Na tej strani je vse polno Lahov.) Verjel sem mu ter rekel tovarišem: »Keht euch!« »Avanti!«

In šli smo nazaj po cesti, hitro in tiho kar se je dalo. Kakor lazice smo jo smukali za grmovjem gori po cesti. Svojih ušes pa nisem obrnil od ujetnikov. Lah je Lah, sem dejal sam pri sebi. Prišel mi je v spomin tudi rek naših nemških Gorotancev: »Boš bališ, is falis!«

Hodili smo že celo uro urnih korakov in nič se nam ni zgodilo. Sovražniki, ki so bili v raztrešenih četah že v vsem tem okraju, so bili udarjeni res s slepoto, da nas niso opazili.

Ker smo se zdeli že bolj varne, smo začeli tudi že pomenek med seboj.

Ojunačil se je tudi med ujetniki kaporale, salutira ter me vpraša: »E lei signore ufficiale?« (Ali ste oficir?)

Moje obnašanje, gotovo tudi krivec na moji kapi — imel sem ga jaz edini med našimi — mu je vdahnilo to za me precej častno vprašanje.

»Taci!« (Molči!) zarenčim mu po oficirsko pod nos; in ta moj odgovor ga je le še bolj potrdil v njegovem mnenju, oziroma od moje strani nezasuženem prečenjanju mojega prostaškega stanu. Vzravnal se je po koncu kakor petelih, če zapoje, ter mi je salutiral.

Namignil je tudi sojetnikom in vsi so mi zaporedoma salutirali. —

Mene pa je gradil smeh, da sem ga komaj zadržal. Tovarišem se je vsem muzalo pod kožo.

Obnašal sem se še bolj ohlapno, ker sem hotel izrabiti ugodnosti nepričakovano in nezasuženo mi natvezene oficirske šarže v egoistične namene.

Nahrbtnik z dvesto nabasanimi patroni in krušnik s tremi granatami me je namreč že neusmiljeno neznosno žulil. Namignil sem enemu svojih tovarišev, da mi sname vse bojnopolske »punklje« ter ukazem nekemu širokoplečemu Lahu, da jih nese. »Pokorno« je ubogal in vzel »najpokrnejše« punklje na svoje rame. V popolni temi in v razburjenosti zagrabitive in vsled dejstva, da jaz korporalu vsled opreznosti nikdar nisem kazal hrbita, omenjeni nikdar ni opazil, da sem čisto neoficirsko obložen.

Sam za se sem se pa prav imenito počutil v pozi klasičnih zmagovalcev in triumfatorjev, ki so tudi uporabljali svoje jetnike v najraznovrstnejše nosaške posle, smatrajoč jih kot osebno last.

Pa moja oficirska čast ni trajala dolgo. Začejalo je namreč že svitati. Izginjale so zvezdice na nebu in — izginile so tudi zlate zvezde, katere mi je prišla na egalizacijo dobrikavost laških ujetnikov.

Zabil pa ne bom z lahka, kako so me Lah! na povratku iz devete soške bitke »previsoko drbišali«.

Ko mi je torej jutranja zarja tako poniževalno posvetila pod brado in odkrila laškim očem prazen nič na mojem ovratniku, so se Lah! seve sumljivo spogledali, ter se smejali. Tudi moji tovariši so bušnili v glasen smeh, pa so mi zatrievali. da

sem prav imenitno igral — eno uro oficirja. Bili smo tudi že iz vse nevarnosti sovražnikovih klešč ter smo se smeli tudi že glasneje in prosteje obnašati. A žeja, strašna žeja je pekla naša že nad štiriindvajset ur izsušena grla. Goltanci so bili izsušeni, kakor bi jih imeli tri tedne v dimniku.

Šment! Saj majo naši ujetniki krušnike in čutare. »Halto qui!« zakličem, postavim svoje Lahe v polukrog in jim ukazem odpreti vse zaklade živil, kar so jih imeli kot patrolja seboj. Naenkrat smo imeli kruha, pomaranč, melon, prekuhanca, pšeničnika dovolj in njih čutare so bile polne — aqua vitae (žganja)!

Samo eden majhen blebetav; možicelj z mrozastimi črnimi brkami, po svojem civilnem poklicu čevljar, je imel svoj sodček že prazen, zato pa ga je imel temveč v glavi in na jeziku. —

Angel z nebes bi nas ne mogel boljše poziviti, kakor nas je pozivilo to — žganje. To je bil požirek za Olimpa! To so bili trenutki največje slasti, zdelo se je nam, da smo pomaknjeni v sedma nebesa, postreženi od rajskih krilatcev.

Nikdar v svojem življenju še nisem hvalil Boga, da je ustvaril žganje, oziroma, da je vedno milostno mižal, ko je je ku hala človeška zloba, a tokrat bi pa najraje zapel v proslavo žganja velikonočni »Te deum«.

Jaz žganju prej sploh nisem bil prijatelj, in iz principa nisem nikdar izrekel običajnega koroškega »Bog loni«, če mi je kak gostoljubni sobrat postregel s kakim štamperlom, in če sem v svoji neumni in pregrešni dobroti kaki sitni in vednozejni duši kupil glažek nebodigatreba, sem storil to le pod pogojem, da mi v zahvalo ne blekne kake formule, v kateri bi se znašlo ime — Bog.

Tembolj sem pa v tem trenutku častil žgano kapljico, ker sem jo spoznal za od Boga mi čudežno poslan darček.

Večkrat po noči sem namreč prav iz globočine srca zdihnil k Bogu, da mi pošlje kapljico vode. A kje jo boš na Krasu?! Sedaj pa mi je Vsemogočni poslal — žganje! Takega imenitnega in čudežnega uslišanja moje prošnje se nisem nadjal. —

Tako pokrepani in prosti vse nevarnosti smo korakali proti Komnu, kakor triumfatorji na rimski forum!

Jaz sem pa komaj čakal, da bi bil sam, da bi se skrtil v tih kotiček v samoti, da bi se zgrudil na kolena, ter se zahvalil Vsemogočnemu za očitvidno varstvo in pomoč v grozoviti deveti soški bitki. Svoje življenje smatram za nov dar božji in živeti ga hočem le Njemu v čast in slavo!

Pripisek.

Pozneje na oddihu, katerega so privoščili nam, ostankom devete soške bitke, sem popisal v krajskem nemškem spisu za »Kärntner Tagblatt«, kako sem bil »eno uro oficir«. Kakor sem zvedel, se je spis gospodom častnikom imenitno dopadel. Brali so ga pri mizi. Pri višjem komando sicer ni bil spoznan za sposobnega za objavljenje v javnem časopisu, a moje »zaslužge« so prišle tako na merodajno mesto, in ni trajalo dolgo, in posvetilo se je na — mojih prsih. — Podeljena mi je bila »srebrna medalja«. —

Vojaške vesti.

— Vzorcji in časniki, ki jih pošilja občinstvo vojakom v fronti in zadaj v zaledju, niso poštine prosti, ampak morajo biti frankirani, sicer se ne odpošljajo. Taki nefrankirani časniki in vzorcji leže na pošti, če ni odpošiljatelj napisal i svojega naslova, na katerega se mu list vrne. V zadnjem času se množi število nefrankiranih časnikov, da jih že precej leži na pošti. Toliko p. t. občinstvu v blagohotno obvestilo in naznanilo.

— Padli so na koroški bojni črti sledeči Slovenci: Alojzij Vidmar, 1885, pristojen v Tomišelj, Ljubljanska okolica, padel dne 3. maja 1917 zadet od mine; Alojzij Mozina (Možina), 1892, okolica Ptujja, dne 26. aprila 1917, strel v glavo; Ivan Lotrič, 1888, pristojen v Kotmarovas na Koroskem, mlinar, dne 4. aprila 1917, strel v glavo; Jožef Starč iz Kontovelj, okolica Trsta, dne 13. nov. 1916, strel v glavo, roj. 1877; Ivan Hrvatina, 1873, pristojen v Buzet v Istri, padel dne 28. novembra 1916, strel v glavo; Adolf Šinkovec, 1875, pristojen v Kostanjevico, okraj Krško, dne 1. novembra 1916, strel v glavo.

— Od »mrtvih« vstal. Ko se je unela strašna sedanja vojska, je moral tudi Ivan Zajec, doma iz Pijave gorice za dom in cesarja med bojni grom. Prišlo je par pisem, v katerih je poročal in pošiljal pozdrave svojcem, potem pa ni bilo dve leti in več ne duha ne sluha o njem. Kakšno veselje in vrisk je zavladalo pri Zajčevih, ko so prejeli od Ivana preveselo pismo, da je še med živimi. Mislili so že namreč, da ga ne bodo več videli na tem svetu, pa ga bodo, ko napoči zlatega miru dan.

— Razpošiljanje pošiljk blagovnih vzorcev pod obstoječimi pogoji je v bodoče dovoljeno tudi na vojnopoštna urada št. 263 in 449, nasprotno ustavljeno pa na vojnopoštni urad št. 124.

Iz ujetništva.

Iz italijanskega ujetništva se oglašajo in pošiljajo pozdrave: Poddesetnik Rudolf Ivančič iz Ladri št. 32 pri Kobaridu; Jožef Kerin iz Leskovca pri Krškem; Ivan Setnikar iz Prapreč na Kranjskem; Fran Lešica iz Dolenje vasi na Primorskem; desetnik Vincenc Zorko iz Sv. Duha pri Krškem; poddesetnik Ivan Dolinar s Kranjskega; Andrej Božič s Tolminskega; Fran Janek, Ljubljana; Fran Vozel; Fran Matelič s Tolminskega; Aloj. Češarek, Nemška vas pri Ribnici; Fran Kočevar, Rakitnica; Ant. Zupančič, Zatičina; Ivan Zalar, Novavas pri Rakeku; Peter Pregelj; Ivan Škrjanc iz Trsta; Angel Kodrič iz Rihemberga; Fran Kogovšek, Brezje; Anton Primožič, Sorica; Anton Zaberl, Zadeje; Fran Štupica, Podrečje; Andrej Soldat iz Ladri; četovodja Fran Berlec — vsi od 27. dom. pp.

Iz ruskega vojnega ujetništva pošiljajo pozdrave naslednji goriški in primorski Slovenci: Hilarij Pahor, doma iz Renč; France Mušič, doma iz št. Andraža št. 37 pri Gorici; Vincenc Škabar, doma iz Bilja št. 226; Štefan Bitežnik, doma iz Bitež pri Grgarju; Mihael Kenda, doma iz Ročinja; Andrej Kosmačin, doma iz Sedla št. 36 pri Breginju; Jožef Godrnik, doma iz Preserje pri Komnu na Krasu; Ivan Gruden, doma iz Vitovelj št. 15 pri Šempasu; Štefan Mikuluš, doma iz Volčje Drage št. 113; Rudolf Nemeč, doma iz Bilja št. 151 pri Gorici; Jožef Zavadlov, doma iz št. Andraža št. 131 pri Gorici; Janez Golob, doma iz Solkana ob sinji Soči.

V italijanskem ujetništvu se nahajajo po poročilu, došlem informacijskemu uradu v Vagni: Ivan Bačar iz Trsta, 22 let; Fran Bavčar iz Sela, 21 let; Fran Bek iz Lokavca, 24 let; Fran Bandelj iz Šmriji, 33 let; Avguštin Devetak iz Gorice, 33 let; Mihael Pertovt iz Kanala, 22 let; Alojzij Podgornik iz Vrtovina, 21 let; Srečko Goljevšek iz Bat, 24 let; Ivan Hvalič iz Kromberga, 21 let; Anton Kristančič iz Vižovelj, 20 let; Viktor Mrak iz Ločnika, 32 let; Josip Nardin iz Vogrskega, 42 let; Jakob Zuljan iz Dolenj, 40 let; vsi so v Avezzanu. Za mrtvega je naznanjen Fran Podgornik iz Ajdovščine, umrl dne 8. decembra 1916, pokopan v Višku.

Krapina

zdravil trganje
860 revmo
tschias
Pojasnila in prospekti
zastonj.

Proda se še popolnoma

nova hiša

z nekaj zemlje ob glavni cesti v Logatcu. Več se izve pri ge. Kati Čuk, Brod 13, p. Dol. Logatec.

Motorno Puch kolo

že nekoliko rabljeno se proda.

Ilovica št. 29, Ljubljana.

Dekla SE IŠČE

z dežele za domača dela, ki je vajena tudi prašičev, služba je lahka.

Išče se več

ogljjarjev

proti dobremu plačilu. Več se izve pri tvrdki E. Heng, Ljubljana Sodna ul. 11.

Išče se za 15. maj ali 1. junij

nemeblovana soba

(po možnosti kuhinja) za mirno stalno stranko brez otrok, v mestu ali zunaj. Ponudbe s ceno pod »Mire Junij 1170 na upravištvu „Slovenca“.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma **J. Kušlan, Kranj.**

Hiša

pripravna za vsako obrt, na zelo lepem in primernem prostoru Sv. Jakoba trga, Rožna ulica št. 13, se proda. — Prodaja jo Mihael Majcen, gostilničar in posestnik, Dolenjska cesta, gostilna „pri Ribcu“.

NICHTS ÜBER DER GERÖBERNSTEN SALBE

Srbečico, hraste, izpuščaje, kožne bolezni, stare rane odprati hitro in sigurno jantarsko mazilo.

Ne umazaj in ne diti. Mali lonček 3 K, veliki lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom. K temu spada južno jantarsko milo 4 K. — Izdeluje Gerö Sándor, lekarnar, Nagy Körsö št. 31.

HIŠA enonadstropna

s trgovskimi prostori, trgovsko opravilo, obširnimi sadovniki in vrtom za zelenjavo, v večjem kraju na Dolenjskem ob železnici, sedež okrajne sodnije, se po ceni in pod ugodnimi pogoji proda. Pojasnila daje odvetniška pisarna Dr. Franc Poček, Ljubljana Sv. Petra cesta 11.

Konjak

Iz vin lastnega pridelka destilirani, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več stotletij sloveč kot krepljivo za ohranitev življenja. Razpošilja 12 let starega 4 polliterske steklenice franko po pošti za 40 kron, mladega triletnega, čudovito učinkujočega kot bol lajšajoče vrbalno sredstvo pri trganju v udih, 4 polliterske steklenice za 32 kron; vino od 56 litrov višje, rizling in rudeč burgundec liter po 3 K 60 v.

Benedikt Hertl, graščak, grad Golič, Konjice, Štajer.

500K

Vam plačam, ako vseh kurjih ošes, bradavic in rdeče kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena ločka z jamstvenim pismom K 1.75, 3 lončki K 4.50, 4 lončki K 7.50. Stotino zahvalnic in priznanjic. Komany, Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12/306 Ogrsko. 1042

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe graver in izdelovatelj kavčuk - štambilijev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

slamnike

priloga gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu v obilo naročitev. Cene primerno nizke, postrežba, kakor je v takem času najbolje mogoča. FR. CERAR, tov. slamnikov v Stobu, pošta in žel. post. Domžale pri Lj.

Skladišče

se išče, suho, pravno za zalogo pohištva za takoj ali za 1. avg. 1917.

Istotam se kupi več vagonov **oglja.**

Ponudbe na poštni predal 144, Ljubljana. 1154

Kontoristinjo,

dobro moč sprejme
Kartonažna trgovina **IVAN BONAČ,** Ljubljana.

Prodaja

Cikorijo, mlo za pranje, Sivoovko in Tropinovec.

Naročila za cikorijo in mlo izvršuje tudi od 5 kg dalje po poštnem povzetju tvrdka

A. Kušlan
Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Henrik Weisz Naggsallo (Kom. Bars) dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključeno. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni mogoče postreči. Par damskih čevljev K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za strapac (bakanci) K 50.—, K 60.—, in K 70.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60.—. Beli moderni platneni čevlji za dame v vsaki velikosti. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 1 škatlja kreme za čevlje K 1.—

Jožef Jug pleskar in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. 804

Kostanjev les

od 1 m dolgosti, 10 cm debelosti naprej, v deblih in polenih

kupi po najvišji ceni tvrdka

J. Pogačnik, 9407
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJBOLEJ ODAVNA NA SIGURNIJE PORODIČNO PICE

GISSHUBLER

ČISTI PRÍRODNÍ ALKALÍČNÍ KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Oficijelno subskripcijsko mesto.

JADRANSKA BANKA podružnica Ljubljana

sprejema po originalnih pogojih prijave na

šesto avstrijsko vojno posojilo

- I. Davka prosto 40 letno 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po K 92.50, prištevisi 5 1/2 % obresti od 1. maja t. l. naprej ter daje 1/2 % bonifikacije. Ker teko obresti tega posojila že od 1. aprila 1917 znaša nabavna cena le K 91.542.
- II. Davka proste 5 1/2 % 10 letne državne zakladnice po K 94.—, prištevisi 5 1/2 % obresti od dne 1. maja 1917 dalje in daje 1/2 % bonifikacije.

Oficijelno subskripcijsko mesto Kranjska deželna banka v Ljubljani

sprejema prijave na **VI. avstrijsko vojno posojilo** po originalnih pogojih:

- I. Davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po K 92.—, prištevisi 5.5 % obresti od 1. maja dalje. — Ker teko kuponske obresti tega posojila od 1. aprila naprej, znaša nabavna cena le 91.542.
- II. Davka prosti 5 1/2 % dne 1. maja 1927 vračljivi državnozakladni listi po K 93.50, prištevisi 5.5 % obresti od 1. maja dalje.

V surko podpisovanja vojnega posojila daje Kranjska deželna banka komunalna in hipotek. posojila?